

Szent István Király Katolikus Templom
St. Stephen King of Hungary Church

**HUNGARIAN ROMAN CATHOLICS IN CHICAGO
MEMORIAL BOOK
1904-1934-1939-1954-2004
A CHICAGÓI RÓMAI KATOLIKUS MAGYAROK
EMLÉKKÖNYVE**

Szt. Erzsébet

Szt. Margit

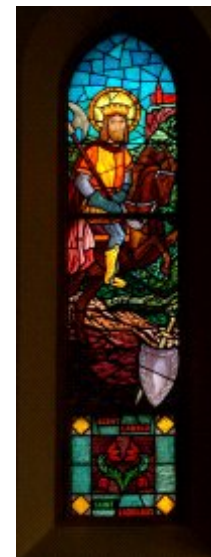
Szt. István

Magyarok Nagyasszonya

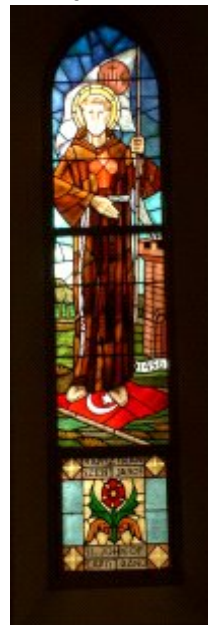
Szt. Imre

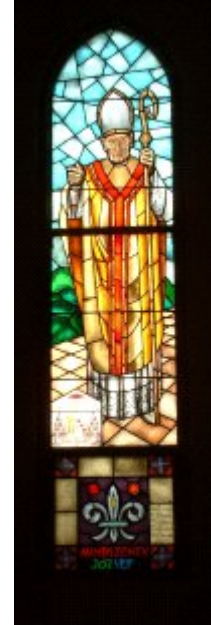
Szt. László

Szt. Gellért

Kapisztrán Szt. János

Mindszenty József

ARCHDIOCESE OF CHICAGO

OFFICE OF THE EPISCOPAL VICAR

OFICINA DEL VICARIO EPISCOPAL

VICARIATÉ III VICARIATO

August 10, 2004

My Dear Friends in the Lord Jesus:

I wish to extend to you my congratulations and gratitude for these years of faithful presence in this community and for the spirit of family which you have fostered.

I understand that St. Stephen King of Hungary Parish will be celebrating the Annual St. Stephen's Patron's Feast day, 100 Years of the Consecration of Our Lady of Hungary, 70 years of the founding of St. Stephen parish community, and 65 years of the consecration of St. Stephen King of Hungary Church on Sunday, August 22, 2004 at 10:00 a.m. I regret that I am unable to take part in this celebration, but I will thank God for His blessings of the past and pray for His continued assistance in the years to come.

Be assured of my special prayers through this important year in the history of St. Stephen King of Hungary Church. May God continue to bless you and to work good things through you.

With cordial good wishes, I remain,

Sincerely yours in Christ,

Most Rev. John R. Manz
Auxiliary Bishop of Chicago

Miklós házy Attila, S.J.

a külföldi r.k. magyarok püspöke
episcopus Hungarorum in exteris
Tel.: (416) 261-7207
Fax: (416) 261-2529

St. Augustine's Seminary
2661 Kingston Rd.
Scarborough, Ont. M1M 1M3
Canada

2004. Augusztus 20.

Rev. Fr. Vas László
St. Stephen King of Hungary Church
2015 W. Augusta Blvd.
CHICAGO, IL... 60622.
USA

246/04.

Főtisztelendő Plébános úr!

A Szent István Király egyházközség és templom jubileuma alkalmából szeretettel és nagyrabecstüléssel köszöntöm a csikágói magyarokat. Bizony már 100 éve, hogy magyarok elkezdtek egyházközséget szervezni Csikágóban, először a Magyarok Nagyasszonya egyházközséget 1903-ban, majd 1934-ben a Szent István Király egyházközséget, amihez aztán 1939-ben templomot is építettek. Mindez dicséri az ottani katolikus magyarok áldozatkészségét és ragaszkodását a szentistváni hagyományokhoz, melyek által hűségesek akarnak maradni őseikhez. Sokaknak köszönhetjük ezt az áldozatos munkát az elmúlt száz év alatt: papjainknak, akik közül hadd említsem meg csupán Dr. Magyar Józsefet, aki 35 éven át volt plébánosa templomunknak, de főképen a híveknek, akik otthont és vigasztalást találtak a templom falai között. Ez nemcsak a lelkeknek és az Egyháznak, hanem a magyarságnak is nagy hasznára volt.

Sajnos gyenge egészségi állapotom miatt ezidén nem tudok elmenni, hogy Veletek együtt ünnepeljük ezt a hármas jubileumot. Örülök neki, hogy Erdő bíboros úr azonban ott járt nemrégén nálatok és így a kapcsolat magyar hazánkkal és egyházunkkal nem szakadt meg. Kívánom továbbra is, hogy a csikágói magyarok imáikkal, részvételükkel, hozzájárulásaikkal és hűségükkel támogassák és fenntartsák ezt a magyar végvárat. Azt is kérem a Jó Pásztortól, hogy legyenek mindig jó papjaik, akik gondjukat viselik a híveknek. Ezért köszönet a jelenlegi adminisztrátor-plébánosnak, Fr. Vas Lászlónak, aki remélhetőleg még egy darabig tud ott tevékenykedni, míg tanulmányait befejezi.

Remélem, hogy a csikágói magyar r.k. közösség szerves és építő része marad és lesz a csikágói egyházmegyének és annak főpásztorával fenntartja a szívélyes kapcsolatot. A magyar közösség integrális része annak az egyházmegyének és kell, hogy a jövőben is az maradjon, mert a lelki szolgálatot a helyi egyházmegye biztosítja számunkra.

Mindannyiukra kérem a Jó Pásztor áldását, a Magyarok Nagyasszonya pártfogását, Szent István és többi szentjeink közbenjárását, hogy megmaradjunk hűséges katolikusoknak és magyaroknak. Ilyen lelkülettel küldöm püspöki áldásomat a mi Urunkban:

+ Miklós házy Attila S.J.
- Miklós házy Attila, S.J.
püspök

Dear Parishioners:

As we celebrate the 100 year anniversary of the consecration of Our Lady of Hungary Church and 70th year of St. Stephen King of Hungary Church, I'm happy to share with you some of my thoughts. Scripture tells us that Christ is the same yesterday, today and forever. We, His body, however, do change; and can readily see this in our parish which is the Church in miniature. In these last seventy years there have been many changes. These changes came about because there has been growth. This growth came about because of the presence of the life-giving Spirit of Christ in our midst. We celebrate this fact in each Sunday Liturgy, and this is the most important reason for our existence as the Church in miniature - to help us realize the presence of Jesus Christ in our lives. Of recent years, even though we may have declined in numbers, we surely have grown in many other ways, maturing in our faith. I am happy to be part of this growth process at St. Stephen, and praise God for the privilege of serving you for the last four years.

Secondly, I am most grateful to God for planting the good seed that has produced the good fruit we all can enjoy today. I look back with great love and respect on all those "who have gone before us marked with the sign of faith" and I am humbled by their great sacrifices. I feel greatly blessed because of all those sacrifices. Adding this to the cooperation and participation of the present "people of God" in St. Stephen King of Hungary Church, I am filled with joy at this celebration, and believe there is good reason for great hope in the future. As we become more and more aware of Christ in our midst and work together as His body, we will surely come to the day that we can celebrate the greatest jubilee of all - Eternal Life!

May St. Stephen King and the Blessed Virgin Mary (Our Lady of Hungary) help us with their prayers, and may God the Father, Son and Holy Spirit bless us all with a special blessing.

Yours in Christ,

Kedves Híveim!

Ünnepi Ölellyel ünnelünk meg ebben az esztendőben mi magyarok itt Chicagoban. Száz éve szentelték fel a Magyarok Nagyasszonya templomát és 70 esztendőre a Szent István Király Egyházaké. A Szentírásból tudjuk, hogy Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké! Bízom, az írtakjaival összhangban egyetértésben, és közösen szembetűnő ez a változás, ha itteni templomainkat nézzük, melyek az Egyetem és egyház jelképei itt közte. Elkerülhetetlenek a változások, hiszen fejlődés van mindenben. A fejlődés Krisztus Örök Léleke minket és bennünket. Ezt ünnepeljük minden vasárnapi Szentmisében, és ez ami kis egyházaké és megismertetés, megjeleníteni Jézus Krisztust a mindennapok életében. Évek során, bár számbelileg megfogyatkoztunk, hitünkben azért kitartottunk és megerősítettük. Értünk a szolgálatot a kitartással és hittel, és veleletekkel hálát adni Istennek, mert kegyelmével megengedte nekem, hogy négy éve itt szolgálhatok köztetek.

Hálás szívvel, köszönettel gondolunk arra is, hogy gazdagon teremtetett a föld az Úr, mely bőséges termést hozott. Nagy szeretettel és tisztelettel gondolok mindazokra, akik Áh hitjével elterjedtek, és nagy szolgálatokat vállaltak Istenért és az itteni Egyházért. Mindezek gyümölcseként kapunk mi is áldást, és napról napra amagunk szolgálatát hozzájáruljuk és hisszük, hogy önmagunkat felvesszük, ha kezd ellenséggel; Bal sors akit négen ép, Hozzánk a változó esztendő. Hiszünk, ha mindegyik Krisztus leszünk, és ha Krisztus tagjaiként egyre jobban benne élünk és vagyunk, elvárjuk a legnagyobb ünnepet, az örök életet.

A Magyarok Nagyasszonya, valamint első szent királyunk Szent István közreminszoval ami fohászunkat, és az Atya és a Fiú és a Szentlélek áldása szálljon és maradjon mi rajtunk!

Krisztusban testvéretek

SAINT STEPHEN KING OF HUNGARY (977-1038)

The later St. Stephen - who had the pagan name Vajk until he was baptised in his teens - had been in his early twenties when he succeeded his father Duke Géza (970-997). Promptly, forcefully, and with ruthless efficiency he asserted his supremacy over the nation and several obstreperous elder relatives, who disputed his right to the succession (supreme leadership had hitherto been elected by seniority within the ruling family, not by primogeniture). He then asked for and received a royal crown from Pope Sylvester II - by his choice of patron demonstrating his determination to keep Hungary independent of both the Western and the Byzantine Empires - and with it he was crowned the first King of Hungary in the year 1000.

Next he set about converting all his people to Western (Latin) Christianity, founding and endowing two Archbishoprics - Metropolitan Sees directly under the jurisdiction of Rome - and eight Bishoprics, as well as a number of Benedictine monasteries (which introduced the vine alongside the Gospel). Parish churches were built in towns and larger villages and, to encourage the populace to attend these, St Stephen decreed that markets be held in places with a church, on Sundays (still *vasárnap*, market-day, in Hungarian). Within two decades, the country was sufficiently Christian for the designation of an official pilgrim route to the Holy Land through it. Of earlier pagan beliefs, all traces were soon to vanish, so that we now know nothing about what these beliefs had been.

In recognition of his success, in his lifetime the Pope granted him the title Apostolic King - not that different from the Byzantine Emperors' proud Equal of the Apostles (and five centuries older than Defender of the Faith) - and the right to use the Apostolic double cross. All Kings of Hungary styled themselves Apostolic until 1918, and the double cross is in Hungary's arms to this day.

When his tomb was opened in 1083, on the occasion of his canonisation, his right hand was found to be uncorrupted - it is venerated as a relic to this day. (All in all the House of Árpád gave the Church five saints: Kings Stephen and László, Prince Imre, and the Princesses Elizabeth, daughter of Andrew II, and Margaret, daughter of Béla IV).

St. Stephen was equally energetic in dealing with secular matters, dividing Hungary into Counties - governed by royal officials, not feudal counts - that disregarded clan boundaries, and organizing defensive fortifications around the country's borders, also entrusted to royal officials. On the other hand, he carefully avoided creating territorially based feudal fiefs, then fashionable in most of Europe. Land was merely held freehold under the Crown, not by feudal vassalage. Moreover, large estates were not single blocks of territory, but numerous small packets of land scattered all over the country. No office, title or dignity - other than the Crown - was hereditary.

The acceptance and integration of persons of non-Hungarian stock - whether already in situ or new immigrants - was encouraged. A nation of one race is feeble, he wrote for his son's guidance. By his death the decrees issued during his reign - many informed by Carolingian precedents, but all tailored to fit the specific task in hand - that regulated every aspect of the administration, revenues and defence of the realm, as well as the rights (notably: as regards property and inheritance) and obligations of his subjects, filled two volumes. Many were still cited in lawsuits in the 19th century. And the earliest Hungarian coins, silver *denarii*, date from his reign.

The Western Emperor was his brother-in-law, with the Byzantine he had concluded a treaty of friendship, thus he could get on with transforming Hungary unhindered by foreign wars.

There can be little doubt that for St Stephen's successful efforts to transform the country into a Christian monarchy, endowed with administrative structures and a legal code that stood the test of time, there might be no nation and state called Hungary in Europe to this day.

ST. STEPHEN KING OF HUNGARY CHURCH HISTORY:

1934 March With Archdiocesan permission, from the Our Lady of Hungary Church community (1904) the second Hungarian Catholic congregation was formed with St. Imre Church name, on 2445 N. Washtenaw.

1938 September 1 St. Imre Church moved into a pre-bought Baptist church that lay empty for 15 years at 2015 W. Augusta Blvd. thereby forming the St. Stephen King of Hungary congregation.

1938 Among other renovations, a basement is dug beneath the building on Augusta Blvd. to be used as a hall for meetings and parish events.

1939 September 24 Archbishop Samuel Stritch comes from Milwaukee to Chicago to bless the church structure. In December he becomes Archbishop of Chicago.

1954 August 22 The south end of the Church structure is enlarged and again when this work is finished, now Cardinal of Chicago, Samuel Stritch comes to St. Stephen and blesses the building.

1956 December Refugees flee communist Hungary after an unsuccessful revolt, the first of which are met at the airport by Cardinal Samuel Stritch, two auxiliary bishops and Dr. Joseph Magyar, pastor of St. Stephen King of Hungary Church.

1967 January Cardinal Cody's Project Renewal campaign begins.

1974 June 22 Joseph Cardinal Mindszenty comes to Chicago and celebrates mass at Holy Name Cathedral. Also, he visited St. Stephen King of Hungary Church. Dr. Joseph Magyar retires after 36 years as pastor and after short period of Fr. MICHAEL J. ADAMS, Dr. Gilbert Mihalyi, O. Praem succeeds him.

1976 Members of St. Stephen represent the Hungarian community in both Chicago's Bicentennial Flag Day Parade on State Street and at the Bicentennial Flag Day Celebration at Soldier Field.

1979 Members of St. Stephen represent Chicago's Hungarian community upon Pope John Paul II's arrival and at the mass said in Grant Park on Chicago's lakefront.

1984 St. Stephen King of Hungary Parish celebrates its Golden (50th) Anniversary.

1986-1987 Fr. Mihályi retires and for six months MSGR. KENNETH VELO is our Administrator. Later Jesuit Fr. Andrew Eördörgh comes from Toronto to become parish Pastor and almost immediately renovations begin on the church building inside and out.

1991 May Fr. Joseph Somos succeeds Fr. Eördörgh as Parish pastor and continues renovation/restoration of St. Stephen King of Hungary Church. Fr. Somos comes to Chicago via the Hungarian church in St. Louis, MO (as did Fr. Mihályi) and as an accomplished musician on piano and church organ schedules yearly organ and piano concerts.

1996 June Chicago Hungarians celebrate Hungary's 1100th Anniversary of Statehood at the James Thompson Illinois Center with participation by congregants of St. Stephen and their children. The day's program concludes with a piano recessional by Fr. Somos.

1999 September Pastor, Rev. Joseph Somos retires to Hungary and Dean Fr. Michael Danek, C.R. succeeds as interim Administrator. Invited and available English speaking and Hungarian speaking priests begin visits to St. Stephen King of Hungary Church to celebrate Mass while the Chicago Diocese begins a search for a new pastor.

2000 June Fr. Laszlo Vas arrives for the summer from the Archdiocese of Nagyvarad, Romania. His arrival comes as requested by a letter from Francis Cardinal George, Archbishop of Chicago.

2000 October Fr. Laszlo Vas's Bishop in Nagyvarad gives his permission for Fr. Vas to remain in Chicago to continue his collegiate and theological studies and serve the spiritual needs of the Catholic Hungarian community at St. Stephen King of Hungary Church in Chicago, Illinois.

2001 July The Archdiocese of Chicago names Fr. Laszlo Vas its associate pastor of St. Stephen King of Hungary Church.

2001 October St. Stephen King of Hungary joins Chicago's Archdiocese in its 3 year, "Sharing Christ's Gifts" millennium campaign and begins taking congregant pledges.

2001 December 2 His Eminence Francis George visits St. Stephen King of Hungary Church, and celebrates Mass.

2002 October Roof repair begins and is completed. Discussion begins regarding repainting the inside of the church and repairing church windows.

2003 February - Most Rev. John Manz bishop takes the Parish life into his hands.

March The Archdiocese of Chicago names Fr. Laszlo Vas Administrator of St. Stephen King of Hungary Church.

2004 April Inside, repair and paintings of the Church and Parish is completed, also, the church windows were repaired.

2004 July 5-12 Peter Cardinal Erdős historical visit to Chicagoland area. He celebrates Mass at St. Stephen King of Hungary Church on July 11th.

2004 August 22 Memorial Mass and Commemorative Book, for the 100 year anniversary of the consecration of Our Lady of Hungary Church and 70th year of St. Stephen King of Hungary Church.

St. Stephen King of Hungary Church is celebrating its 70th Anniversary in 2004. Since then much renovation and restoration has been done to keep the 150 year old structure in a workable, manageable state. The church has always sponsored fundraisers. Each year the church sponsors dinner dances, lunches, concerts, guest speakers and raffles for many charitable causes. But it is the time, talent and treasure of St. Stephen's congregants that have made all of the renovation possible over the years.

Chicago is an ethnically rich city; parishes have been closing down regularly over the last few years. St Stephen should not be forced to close its doors too! The funds taken in from charitable donations and weekly collections are far exceeded by upkeep costs that the church faces.

Interested parties and those who'd like this intrinsically valuable ethnic, cultural and religious legacy to continue the work that it does please make all charitable contributions out to: St. Stephen King of Hungary Church and send to 2015 W. Augusta Blvd. Chicago, IL 60622 Telephone: (773)486-1896 * Fax: (773) 486-1902 E-mail: st.stephen@freemail.hu

Web: <http://stephenchurch.org> Thank you for your contribution!

ELŐSZÓ

Ez a kis írás a Chicagói magyar katolikusok elmúlt száz esztendejének állít emléket különös tekintettel a Magyarok Nagyasszonya és a Szent István templomra. ÁSzól minden magyar testvérünknek, kiket még évek múltán is érdekel, hogy milyen is egy templomi közösség élete, hogy többszöri kezdés és abbahagyás, folytonos munka és pihenés, egyetértés és szétválás után mégis hogyan jön létre és marad meg az ő hazánkban is egy magyar templom a kőzösség. Ilyen szavakkal kezdődik a Magyar József könyv a Szent István templom életéről 1930-1974-é annak az évszázadban,

érssom tőbbnyire papokra vetett és elbeszéltek a kekekről és az őssze. J. Rószben eReimre hagyatkoztam, akik nyugdíjas éveiket is termékenyen éltek vagy élnek meg. Megörökítették azt, amit jobbra csak az Rnk hagyományozott a kekekről tudunk meg.

Először Dr. Magyar József könyvben gondolkodom itt, de Dr. Mihályi Gilbert Örm. Á Szent István plébánia Chicagóban is alapmű, mely az elmúlt idők megörökítéséhez nélkülözhetetlen. Fejlesztés Zoltán Á Chicagói magyarok kötetének 1890-1940-é egyet és a magyar felekezetek kőzt. Feldolgozása valban addig hiányzik a fajta képvisel. Nem általános, nem az amerikai magyarságról elmélkedik, hanem csak az itteni magyarok tanulmányozására vállalkozik. Teszi mindezt azóta is páratlanul.

Idézett könyvek továbbá még Mindszenty József: Emlékirataim, valamint Csonka Emil: A Szent István Boros. Török István által összegyűjtött anyag a Katolikusmagyarok Észak-Amerikában, mely helyi vonatkozásban szívesen Ft. Mihályi Gilbert írását rejti.

Szeretném, ha ez az emlékkönyv útmutató lenne az itteni katolikus múltunk megértéséhez és tudatosításához. Ehhez kérem Szent királyunk és a Magyarok Nagyasszonya segítségét.
Ft. Vas László

REMÉNYIK SÁNDOR: KÖSZÖNT EGY EMBER ...

Köszönt egy ember: "Egészséggel járjon".

"Adjon Isten", ... feleltem halkán én.

Köd ült, csend ült az elhagyatott tájon,

S szürke varjak egy száraz jegenyén.

Mint valami fogadás, esküvés,

A ködben úgy koppant tompán a szó,

Aztán két összedobbant szívverés

Elvált, mint óceánon két hajó.

E Rsz° r lőtt ő utoljára tán,

E Rsz° r, tőn utolszor lőttan én,

A varjak e szürke nap hajnalán

Jajgattak a ködben, a jegenyén.

A szemünk összevillant hirtelen,

A szívünk dobbant, megzajlott a vérünk,

Pedig nem történt semmi, semmi sem,

Csak jólesett, hogy magyarul beszéltünk.

1919. január 12.

A CHICAGÓI (ILLINOIS ÁLLAM) MAGYAROK NAGYASSZONYA-TEMLOMA

1903-ban alakult, és hosszúra nyúló szerepet játszott az itteni magyarság lelki fejlődésében a Magyarok Nagyasszonya Egyházközség. Az idők folyamán a környék lakossága kicserélődött, a templom látogatottsága csökkent ugyan, de azért az 1954-ben tartott aranyjubiléumra összegyűltek a hűvek és a hitközség régi barátai. Az alkalomról a Katolikus Magyarok Vasárnapjában így emlékeztek meg:

Egy szívet, egy lélekkel ünnepelte Chicago egész magyarsága a Chicago South Sidei Magyarok Nagyasszonya templomának ötvenéves fennállását. A szép ünnepen - miként a mindennapi munkában és áldozatban is - a templom jubileuma egybeolvadt az egyházközség plébánosának, Msgr. Horváth Ernőnek a jubileumával. Az ötven év egyházközségi lelkész Msgr. Horváth Ernő mint plébános huszonöt évet dolgozott a Magyarok Nagyasszonya Egyházközség szolgálatában. A Chicago South Side-i magyarok szeretete egyetértéssel vette körbe a plébánost és templomát. Ez a kettős jubileum összegyűjtötte a magyarokat, és az ünnepélyes nagymisén, amelyet a jubileusi Msgr. Horváth Ernő celebrált nagy papi segédlettel, zsúfolásig megtelt a templom. Az ünnepi szentbeszédet Msgr. Szabó János, a Katolikus Liga alelnöke mondotta magyarul és angol nyelven.

Az első katolikus plébánist a Dél-Chicago-iak kezdeményezték. A negyedben évekig megdöbbent egy lelkész nélkül a katolikus misszió, s pánzt gyűjtöttek, hogy a Baltimore Avenuen templomot építsenek. Végül a katolikus magyarok egyháza Magyarok Nagyasszonya néven 1903-ban Burnside-on alakult meg. "Templomuk szintén gyorsan, egy éven belül felépült a **93. utca és Chauncey Avenue** sarkán. A chicagói érsekség 8000 dolláros építési segélyben részesítette a gyülekezetet. Ekkor az egyházhoz kb. 700 lélek (150 család és 200 egyedülálló) tartozott. A templom fölszentelésére érkezett gróf Vay Péter így írt 1905-ben:

ÁAz ¼jmagyar templom t^obb mint 16 kilométernyire lehet a központtól. Utazom vasúton, Tramwayn és gyalog, míg végre megérkeztem. A környék még kopár. Itt-ott kukoricaföldek terülnek el. Köztük azonban az új boulevardok már ki vannak kövezve. Az ilyen mezőre közelebb áll a nagy deszkaépítmény. Iskola, templom és paplak mind egy fedél alatt épült. Jobb, mint semmi. Tíz év múlva majd építhetnek tágasabbat és szebbet. Addig pedig a célnak teljesen megfelel."

Időben a közelebbi katolikus egyház Kelet (East) Chicagóban alakult: 1906-ban Szentháromság néven a magyar római katolikus templom.

Az első világháború előtt a magyarok Chicagóban is több templomot építettek. A templomavatással a bevándorolt közösség fontos lépést tett a megtelepedés, a beilleszkedés útján, s ezzel párhuzamosan a városi, befogadó társadalom szemében is bizonyította, hogy az időleges munkavállalókból az ország megtelepült polgárává kíván válni. A ceremónia minden esetben alapján azonos forgatókönyv szerint zajlott. A leírásokban rendszeresen visszaemlékeztünk a tömeges jelenlét és a nemzeti jelképek minél gazdagabb használata. Példaként lássunk egy részletet egy 1904-es hírlapi tudósításból:

ÁFő napja volt a chicagói magyarságnak október 8-án, ekkor szentelte fel ugyanis Frisztelendy Quigley chicagói úr az excellenciájára Magyarok Nagyasszonya templomát. Mára a kora reggeli órákban érkeztek a vidéki vendégek, részint a templomszentelési ünnepély fényét emelni, részint pedig a bérmálás szentségében részesülni. Fél kilenc órakor érkezett a templomhoz a South Chicagói Szent István Betegsegélyező Egylet testületileg, s innen a templomtól az úr vezetésével indult el a kelet felé. Érkezett számos vendég az úr fogadására; a 93. és a Cottage Grove Ave.-n pedig csatlakoztak a már ott várakozó egyletekhez, és onnan rézbanda és lovasbandérium vezetése mellett indultak a szomszédos egybegyűlt egyletek köré. Belélt 4000 nyi embersereg a Chicago Dauphin park nevű depóhoz, ahova pontban 9 óra 40 perckor érkezett meg a magas vendégekkel a vonat. Mikor az érkező úr a vonatból kiszállt, riadó Wellcome, éljen és tapsvihar fogadta. A rézbanda rázendített az America-ra, és utána a magyar Himnuszra, melyek után a magas vendég kíséretével helyet foglalt a számára kirendelt díszhintóban, a másik díszfogatban a konzulátus foglalt helyet köztársasággal, míg a harmadikban a hitközség nagy képviselője. Most elindult a 24 tagú lovasbandérium, utána a díszhintók, ezek után a rézbanda, követve 24 megjelent díszesnél díszesebb egylet, végül az egyleten kívül állók, mintegy háromezren. Úgy a Cottage Grove, mint pedig a 93. Ave.-n a villamos kocsik közlekedése egy pillanatra teljesen megakadt. A templom előtt felállított diadalkapu alatt fogadták a fehérbe öltözött koszorúslányok szeretett főszósztorunkat, akiknek Frisztelendy Bernadett Mihály south bendi püspöknek az október 8-án, ekkor egy kis koszorúslány, Szent András leánya, szép szavakkal tolmácsolta a román. kath. magyarság ragaszkodását egyháza, lelkiatyja és főszósztorára iránt, kérte az excellenciáját, hogy oly buzgalommal és szeretettel lépjen ez a magyar egyház hívei közé, mint bármely más, már rég megalakult egyház hívei közé, hiszen mi is megmutattuk, ha bár nem is tudunk jól beszélni angolul, hogy Isten dicsőítéséért mi is emelni akarjuk, és ha szerény hajlékot is építettünk dicsőítésére, de ragaszkodni fogunk hozzá a lelkiatyánkhoz úgy, mint bérkeimhez, és be is akarjuk bizonyítani, hogy mi is szomszédok nemzeti vagyunk..."

A templomavatás további, szorosabban vett vallási cselekményei - felszentelés, ünnepi szentmise, bérmálás - után díszes menet adtak, ahol az Ázletes magyarok és kiűnő magyar borok "Áz összes angol vendégek" tetszését elnyerték. A vendégsereget pedig a templom mellett felállított sátorban "Ág aluska kiűnő hegedőzenéje" mellett vendégelték meg. Az idézett szövegrész is jelzi, hogy az egyház alapítása milyen szorosan kapcsolódik a társadalmi elfogadottság kivívásának motivációjához. Érződik a társadalmi peremhelyzet elleni tiltakozás burkolt szándéka. A közösség mindegyike béli megismerés elengedhetetlen feladatnak tekintették, legalábbis az eseményeket első sorban befolyásoló közösségi vezetőik. Az egyház előtt feladatok felsorolása közötte például ilyen sorokat olvashatunk:

ÁMindenki láthatja, hogy az egyházak birtoka, a templom és környéke így gazdátlan jószág gyanánt nem állhat, hanem igen szükséges egy kerítés, hogy azon belül tisztességes udvart, kertet lehessen készíteni... A befásítás is okvetlenül szükséges, hogy mindenki, ájris, polyák, tót és talján ne nevéssen minket..."

Hosszú ideig nem sikerült egyházat alapítani a North Side-i katolikusoknak. Azok, akik a magyaron kívül más nyelven is beszéltek, lakóhelyükhöz közeli német, amerikai, esetleg szlovák, rutén

templomokba jártak. A hívek területi szétagoltsága, személyes okok, a magyar csoportok, és vezetőik vélték, akadályozta az egyházalapítást. Közben a nagy kiterjedésű város északi részén is növekedett a magyarság lakossága, a Magyarok Nagyasszonya templomban való rendszeres bekapcsolódásukat azonban ellehetetlenítette a jókora távolság. Villamos vagy vonat ugyan rendelkezésükre állt volna, de a nagy távolság miatt (oda-vissza 34 Mi, 54 km), vasárnaponként csak kevesen vállalták a hosszadalmas villamos vagy vonat utazást és a vele kapcsolatos többszöri átszállást, vagy gyaloglást. Privát autók a munkásosztály számára a század elején még nem voltak. Rendszeres bekapcsolódás, vagy a magyar testvérekkel való hetenkénti találkozás csak álom maradt. A délen lakóknak is csak 1904 után lett részük rendszeresen magyar istentiszteletben és más kulturális rendezvényekben.

1904- és 1930-ig, 26 évben az északi magyarság hirtelenséggel, hogy alakuljon egy magyar egyházkerület, vagy templomi egyesület, mindenki magától elhatározta, még a felsőbb egyházi hatóság is. Ez azonban igen lassan ment. Az egyházszervezést sürgető felhívások egy viszonylag korai példája a Tiszaligeti Egylet vezetőihez fordult. 1916-os jubileumi füzetükben olvasható:

Átmenetben a 25 éves fennállás emlékére megveti a lapját Egyházunk a Magyar Háznak, továbbá egy Chicagóban felállítandó római katolikus templomnak.

Sok kísérlet megkezdült, amíg el nem tűnt az útvesztőket és szűkösöket siker koronázta. A legnagyobb akadály, vagy kérdés, mint a keleti magyar közösségekben is az volt: hogy hol veszünk hát most egy magyar lelkipásztort?

A SZENT ISTVÁN EGYHÁZKÖZSÉG

ÍSKORA (1900-1930):

Ískorok a mi esetünkben a Szent István Templom alapítása eltti időszakot nevezhetjük. Vagyis azokat az éveket, amikor Chicago északi oldalán valami egyházközségi szervezőmozgalom működött, de amelyről nincsenek feljegyzések vagy más emlékek nem maradtak fenn. Az egy ideig működő életben maradt Matuzsálemek Ft. Magyar József idejében már eltávozott üstökösök voltak: alig egy-két szó említés történt róluk olyanok között, kik ezen időszakban "munkát végezve" szerepelt - sajnos vagy nem sajnos - személyesen már nem ismerték.

AZ ÓKOR (1930-1933):

1930-ig tartott a várakozás, de a jó szívek törekvése csak nem vezetett sikerhez. Pedig hívtak rá papot minden irányból. Végre 1930-ban úgy látszott, hogy Grosz Ferenc magyar pap megjelenésével megkezdődött a jóság. Ísmegjelenésénél több amerikai magyar plébánián tevékenykedett. Igazában a dél-chicagói Magyarok Nagyasszonyát Grosz Ferenc alapította.¹ 1908-ban Perth Amboy-ban találjuk, mint az ottani Magyarok Nagyasszonya plébánosát. A húszas évek elején pedig Roublingban a Holy Assumption plébánia élén állt.

Érthető tehát, hogy a hirtelen megnövekedett magyar pap megjelenésében köszönhető jó alkalom, hogy templomalapítási tervét megvalósítsa. El is indult Szent Mária egyházkerület néven a magyar egyházi élet az északnyugati városrészben, a **2445 N. Washtenaw** utcában bérelt templomban. A nagy öröm azonban nagyon rövid ideig tartott. Hamarosan kiderült ugyanis, hogy Father Grosz Ferenc a saját maga útján járva független magyar egyházat szervezett, ezért hívei elidegenedtek tőle. Magyarok nem et szék az északi hívek számára alakította meg az egyházkerületet 1930-ban. Csak hallomásból tudjuk, hogy a német és magyar tanácstagok között állandó villongások voltak, az egyházi hatóságtól független lelkipásztor nem tudott a pénzzel bánni. Folyton anyagi bukás fenyegette őket, az istentiszteletet nekik idegen kulturális környéken tartották, ahová a

¹ The Archdiocese of Chicago Antecedents and Developments, St. Mary's Training School, Des Plaines, Illinois, 1920. 619. old.

magyarok nem szívesen mentek el, elidegenedtek lelkipásztoruktól, aki végül is 1933-ban eltávozott Chicagóból.

A lighogy ez történt, Nagy I. József személyében egy másik magyar pap tűnt fel a városban, aki vállalkozott a lelkipásztori munkára. Természetesen a helyi magyarok nagy örömmel fogadták, mert így a nehezen megkezdett egyházi élet folytatódhatott. De sajnos, szintén megfélelmeztetett egyházi ajánlólevél nélkül, mert a közműveltségük nem volt megfelelő. Kb. hat hónapig próbálta vezetni az egyházközség ügyeit, most már csak mint magyar lelkipásztor, mert nem tudott németül. Majd kiderült, hogy nincs egyházi ajánlólevele, csak vagabundusként próbált papi munkát végezni. Ez azonban volt nem elég, így el is vesztette a hívek bizalmát. Mennie kellett. Az egyházközség eme szomorú órából semmiféle írott emlékek nem maradtak ránk. Az itt élők sem bizonyult szerencsésnek.

AZ EGYHÁZKÖZSÉG KÖZÉPKORA (1934-1937):

Középkorának az időszakot nevezhetjük, melyben már egyes írott emlékek, vagy emléktárgyak maradtak ránk. Pl. egy kombinált anyakönyv (1934. március 19- i kezdő dátummal), melyben a templomi keresztelést, bűnbölcst, házasságkötéseket és temetéseket jegyezték fel az utókor számára, vagy valami bútordarab. A déli magyar templom plébánosa ekkor Ft. Horváth Emőre volt, a chicagói egyházmegye megbízták nevelte, kinek nagy érdeme volt az elszakadt egyházközség visszafogadásában.

KASZTOVSZKY IMRE

Az isteni Gondviselés jósága folytán Ft. Kasztovszky Imre, Vác-egyházmegyes pap érkezett ekkor Chicagóba, akit Ft. Horváth Emőre ajánlott be az érseki irodában, mivel az érseki rendben voltak: kedvesen fogadták és megbízták kapott a város északi oldalán az egyházi katolikus magyarság lelki vezetésére. Itt-ott már vállalt lelkipásztori szolgálatot. Így pl. a Pennsylvania állam Windber község Szent Mária templomában töltött egy hónapot 1928. szeptember 2. 1930. október 4- 1932. november 10-ig pedig a Woodbridge-i Kármelhegyi Boldogasszony egyházközség plébánosaként működött.

Ft. Kasztovszky Imre szívesen vállalt a munkának és házával nagy erőfeszítést tett a gazdasági összeállítások végett, hogy a templomot fenntartsák. Ez azonban olyan nehéznek bizonyult, hogy pl. az Oltáregylet 1936. március 6- i gyűlésén felvett jegyzőkönyv Minarovits Szeráfin jegyzőkönyvével ezt jegyezte fel:

„Az elnök jelentette, hogy a Father nem képes a perselyekben fedezni az összes templomi kiadásokat.”

Ft. Kasztovszky nem tudta megszokni az amerikai életvitelt. Idegen maradt számára mindig, hogy a város északi oldalán a jó hívek nagy távolságra egymástól szétszórva laktak mindenfelé. Példás lelki pap, ki nem szívesen volt, de az angol nyelvű híveszolgálatot szívesen látta a hívek nagyobb részének csoportja felé. Kb. 1937 nyarán, 39 éves korában, szerényen visszatért Pest megyébe, ahol lelkipásztori kiegészítő szegényes körülmények között. Bátyja és nővére halála után egymaga maradt a háborús szegénységben. Utolsó állomáshelye Vác volt. Még a 70-es éveiben is minden hétköznap egyszerű biciklin járta meg az utat a szentmisére, a városban kívül fekvő templomhoz, Deákvár irányába. 1974. március 19-én, 76 éves korában távozott el az örök hazába.

Mint láttuk, két balsikeres próbálkozás után 1934. március 19-én alakult meg törvényesen Chicago északi oldalán (2445 N. Washtenaw) az akkori Szent Imre (csak) Magyar Egyházközség (mert saját templomuk akkor még nem volt), és lett belőle 1938. szeptember 1- től kezdve- érseki engedély alapján - Szent István Templom és Egyházközség. Az Egyház Chicago-ban ekkor a nagytekintélyű undelein Bátoros volt. A hívek előtt világos lett, hogy ahhoz, hogy a jövőben el ne veszítsenek újra egy lelkipásztort, mindenképpen saját templomot kell számára szerezniük.

² 60th Anniversary, St. Mary's Hungarian Roman Catholic Church, Windber, Penna. Számozatlan oldal

³ New Church Dedication. Album of Our Lady of Mount Carmel Parish, June 25, 1960. 2-3. old.

DR. WILDINGER JAKAB 1937-1938

Az új plébános, Dr. Wildinger Jakab 1937. november második felében érkezett közéjük. Nehogy lekipásztör nélkül maradjanak ismét, az Egyházak közötti nyitottság kezdett egy új templom és paplak megvételére. Az első gyűjtés összege \$2.500,00 volt, melyhez az érseki iroda jóakarata, Ft. Horváth Emőre ajánlása folytán \$4.000,00-t adott hozzá, és 1938. június havában így esett a választás a több mint 10 év óta használaton kívül álló baptista templomra a 2015 West Augusta Boulevard-on, ahol ma is áll. A hűvek gyűjtési akciója, az érsekség ismételt költésével, elegendő volt, hogy 1935. július 27-én megvegyék az említett helyet, és nekiláttak a rendbehozatalához. Ugyanakkor a plébániát Szent István királyról nevezték el, mert akkor ünnepelték az Óhazában Szent István évét, az államalapító nagy király halálának 900 éves évfordulóján, és egyben erre való tekintettel Magyarországon ünnepelték a XXXIV. Eucharisztikus világkongresszust. Megtörtént tehát a templom megvétele, az új lekipásztor azonban már nem volt képes az átköltözést irányítani, mert rövid kórházi betegség után 1938. szeptember 8-án 51 éves korában meghalt a Mercy kórházban. Szeptember 12-én a Mount Carmel templomban helyezték örök nyugalomra. Kb. két év múlva Ft. Magyar József idejében egy sírkövet is vettek Ft. Wildinger sírjára, \$500-ért, és azt minden kőszobrászban fizették ki. A szarkofágokra sok hűvű jött ki azon a vasúti állomáson a Mount Carmel templomra. Az egyik gondnok azt mondotta a fiatal Ft. Magyarnek:

Áldj, Father, mily szíven veszi ki magát a felirat a szarkofágon? Ha majd egyszer, adja a jó Isten, hogy sok év múlva csak, a Fathert fogják itt eltemetni, a Father nevét a szarkofág oldalára fogjuk bevésni. Minden hajunk papi szarkofágot gyűjtögetni.

Dr. Wildinger Jakab hirtelen halála óriási csapás volt a templomvételi bizottság tagjaira, minden hűvűre, és megbántott minden további vállalkozást. 1938 szeptemberében a helyzet valóban elszomorító képet mutatott. Két, katolikus, egyházi kapcsolaton kívüli, ún. független lelkész próbálkozása, rá három évi ígéretes kezdés után egy jó pap visszatérése az Óhazába, és ezt követően a mindössze kilenc hónapig itt tartó plébános ténylege, ezen lelkész gondok közepette senki sem tudhatta meg, hogy miként fog sikerülni a követezés érdekében, és senki nem mert tanácsot adni, hogy mi is legyen a teendő...

DR. MAGYAR JÓZSEF 1938-1974

A fiatal plébános hirtelen elhalálozása kimondhatatlan csapást jelentett a magyar híveknek. Ebben a szíves leírásokban az a gondolat keltette fel a kérdést, hogy kell adniuk az eddigi színtelen emberfeletti erőfeszítést, hiszen honnan akad utód, aki a nemes tervet továbbvívhatja. Bizonytalanság bántotta a lelkeket. S ebből a gyötrelmes időszakban, szinte csodával határos, hogy megismertették, mint megismerik, hogy a kilétszalanság véglegesnek tűnő magyar pap jelent meg a színen. Ez volt Dr. Magyar József.

Az Egyesült Államokban járt tanulmányúton és éppen Chicagóban érkezett Horváth Emőre plébánoshoz, aki marasztalta, s rá látva a sivár helyzetet - maradt. Már szeptember 9-én a régi templomban a fájdalmas rászállást okozta a hűvekkel a holtan fekvő dr. Wildinger Jakabért. Szeptember 15-én pedig az érsekség kinevezésével átvette a Szent István Király Plébánia vezetését. Hogy a plébánia hűvű nyelven mennyire szerezte ennek a zökkenőmentes lekipásztori cserének sorsdöntő jelentőségét, tudjuk az úr. Steiner Sándorné szavaiból, akiket az Olaszregylet jegyzkönyvébe írt:

„Az isteni Gondviselésnek örökké hála, hogy nem maradtunk lelkiatya nélkül.” S mindjárt így folytatja: „Asten hozta, Ft. dr. Magyar József plébános urat. Legyen szívesen közöttünk és maradjon velünk!”

Jelmezte a lelkes hűvű hűg, hogy a lekipásztor szívesen vállalkozhat a zsenye plébániai élet további fennmaradásának az elmúlt évek olyan gyors változásai után. S úgy látszik, hogy jól imádkoztak, mert így is történt. Hamarosan jött a II. világháború, és Father Magyar József nem tért vissza Magyarországra, hanem a chicagói Szent István Király Plébániánál maradt, és amint az később kiderült 35 évig. Az a tény, hogy ez a magyar templomalapítás az északnyugati

városrészben életben maradt, a hely okos megválasztása mellett ennek a lelkipásztori állandóságnak köszönhetően.

Ft. dr. Magyar József 1909. február 22-én született Moson vármegyében. Középiskoláját Vácott végezte és belépett az egyházmegye szemináriumába. Majd kiküldték Innsbruckba a jezsuita hittudományi egyetemre, ahol teológiai doktorátust szerzett. 1932. március 13-án szentelték pappá. Hazatérése után Kecskeméten és Szolnokon lett hittanár. 1938-ban az Egyesült Államokba ment, s a Gondviselés Chicagóba vezette, és itt is tartotta. Az új pülszós legelsz teendje volt a brelt templomból való átköltözés az immár saját templomba 1939 tavaszán. Az 1868-ban épült baptista templom eléggé romos épület volt. Teljes megújításra szorult, a templom alatt pedig pincehelyiséget alakítottak ki a nagyterem számára. Vasárnaponként mise után a hívek bejöttek a templomba, megérteni és megbeszélni, hogy milyen erőhaladás történt a héten. 1939. július 30-án, vasárnap délután volt a hivatalos "Házszentelés", melyen minden család képviseltette magát. Hoztak háztartási dolgokat és lelemiszereket, melyekből berven jutott több napra a munkásoknak is. A pülszós köszönettel szemekkel végezte a házszenetelési, körbejárva a J. Isten segítségét a további, erőteljes munka felé. Függöny még nem volt ekkor az ablakokon. Örültek, hogy csak néhány ablaküveg volt eltörve. A leleményes emberek ideiglenesen újságpapírral fedték be az üvegtáblákat, hogy az esti villanyfényben a szomszédos házak magasabb szobáiban ne tarthassanak terepszemlé az árdeklárlé felebarátok. Bizony néhány hétig tartott, amíg felfüggyre is tellett a régi típusú, nagyméretű ablakok számára.

A templom alatti, kb. 122 cm-es (48 inch) pincehelyiséget ki kellett ásni mélyebbre, hogy egy, társadalmi célokra használható nagytermet kapjanak. E költségre pénzfedezetük nem volt. Nem baj, Father - mondták a munkás férfiak -, majd mi magunk fogjuk kiásni, és a földet kihordani. Teljesítményüket csodálattal nézte a hívek serege. Íme: a templom alatti pince mélyebbre ásása kb. 325 köbméter (425 cubic yard) nedves földmennyiség kiásását és elhordását jelentette. A derék férfiak azzal vigasztalták magukat, hogyha pénzükhöz lett volna, egy megfelelő szövegpet akkor sem tudtunk volna a 12-18 inch (kb. 30-45 cm) vastag templomi falon és annak a cement alapvonalán át beszélléteni, tetemes kár okozása nélkül. Nem meglepő tehát, hogy a nagy erőfeszést és türelmet igénylő munkák két hónapig (május-június) tartott. Az acélgerendákat már csak úgy tudták beszéllíteni, hogy az egyik oldalfalon át nyílást törtek. A bravúros beszéllítést, mondhatni "betuszkolást" szinte percenként váltakozó izgalommal figyelték. Még a nagy boulevardon is leállt a forgalom egy percre, a rendőrség elterelte addig a forgalmat. Többször is a közlekedés megszűnt.

A férfiak "nagy horderejt" munkájával mellett a buzgóságban, lelkesedésben és hozzájárulásban versenyképes néket is érdemes megemlíteni. Az Egyházak közötti keletkezésénél, azok anyagi fenntartásában Amerika szerte oroszországi volt a népszerűségnek. Ennek az Egyházak közötti erőszakkal az Oltáregyletnek. 1940 után a Szent István Oltáregyletnek, majd a Szent Erzsébet Kongregációnak, melynek testvérága Kis Szent Teréz Kongregáció nevet viselte. A Magyar Egyházak közötti anyagi támogatásnak megteremtése, fenntartása, 1934-től 1939-ig az Oltáregylet volt. A vasárnapi perselypénzben a dollár csak ritkán látott vendégként szerepelt. Sokszor még két dollár sem jött össze (különösen 1935 és 1937 között, amikor a nyári vasárnapokon és a családi szünetekben). Viszont széleskörű kiadások: a fatemplom havi bérlete, a brelt "civil" lakás a pülszós szomszár, a pülszós havi fizetése, a házszenetelés, a házmester (vagy sekrestyés), az orgonista fizetése, a telefon, a villany, a háztartási kellékek költségei mindig voltak és mindig lesznek. Honnan vegyék a pénzügyi fedezetet, ha a miseadományok összege csaknem nulla? 1934-től kezdve tehát az Oltáregylet "rohamcsapata" társadalmi összejöveteleket rendezett, bevételekből fizették ki a bérleteket, szomszár, illetve a brelt lakásban és a fatemplomban, és hamarabb valamennyi még ha több hónapi késéssel is - a plébánost. Ropogtak a táncmulatságok, disznótoros vacsorák, rétes bemutatók, születésnapi rendezvények, a kockajáték hatóságilag engedélyezett formája (Bunco, de nem a "Bingo"), nyári piknik, Rszibazár, családi összejövetelek felváltva egyes oltáregyleti tagok otthonában, kerthelyiségében, vagy a templom alatti nagyteremben. Óriási munkabefektetésekkel

(pl. Rzs, szs, frissRk, velk kapcsolatos kellékek, sokszormg asztalok, székek k° lcs°nzse sszlltssa is, stb.)s velk arányban nem levR bevtelekkel, de eRteren teték a magyar inzmny létminimumához szükséges összegeket. Így ment ez hónapról hónapra, öt éven keresztül. Ugyanakkor a saját megélhetéskrt naponta t°bb mint 8 ·rét dolgoztak, Rleg a nRi vilsg. A Templomnak pedig ingyen! És nem roskadtak össze a nagy teher alatt 1939- ig. ErtéRt tést, hogy már mindenki várta, hogy jön-e egy ¼j kezdet a vRgsR megsem is; ss, az °sszeom ss vagy sztesss eRtt. Es ekkor z½dult rujuk a gysszh²r, hogy Dr. W ildinger Jakab hirtelen halállal, alig 9 havi Rnykedss utsn, fiatalon eltsvozott Rlk az °r°k hazsba.

A **templomszentelést 1939. szeptember 24-én** Samuel Strich, Milwaukee érseke végezte. Nem sokra R lett Chicago b³borosérseke. A magyar plébániák messze idegenben végzett nemzeti hivatssst Rkkelve Horthy Mikl°s Magyarorszsg kom sznyz°ja ss a magyarorszsgi Rpapok tsviratilag zdv°z°lök ezt a nagyszerm magyar alkotst.

Amaga a templomszente ss szeptember 24 Rn egy gy°ny°rR naps; sses vasRnapon t°rRnt, znnepR szvR amerikai ss magyar papssg, ss nagyszsm¼ h²Rserég RsszvRte Rvel. Akik e felejthetetlen dRleRtt pontos idRben Rkeztek ss megsem juthattak sr be a kb. 400 z R és 200 állóhelyes templomba, azok szsm sra a templom eRtti Augusta Boulevardra k°zvet²tették az znnepi szentm isRt. Mi, a jelenlevR R²Rk, alig tudtuk elhinni, hogy m indez igaz ss nem csak s lom. Mert hiszen m indig is egyáalom volt ez, de amelyik val°ra vslt.

Az a gondolat, hogy lengyel-amerikai szomszédságban vettek templomot, jónak bizonyult, mert a Szent István Király Plébánia körüli utcákban lakó katolikusok közül sokan ezt választották templomuknak, holott a Szt. Helén nagy lengyel plébániatemplom a közelben volt.

1945 utsn a templom m sr szTk lett, ha nem is amagyar, de az ideRram l° lengyel h²vek befogadss sra. Minden vasárnap a hat szentmisén kb. 1500- 2000 szemly vett Rst. A 9 ·rakor kezdRdR szentm isRn z Rhely, a 11 ·rakor kezdRdRn pedig sll°hely Rppen csak hogyjutott a híveknek. A templom utcára nyíló kapuja "CSAK BEJARAT", a két oldalajtó pedig "CSAK KIJÁRAT" lett a 10-es szentmise vRgRn, amikor a h²vek m sr az utcsn slltak rendezett sorban, hogy bejuthassanak a k°vetkezR, pontosan 11 ·rakor kezdRdR szentm isRre. A templom melletti, de azzal °sszefggR Szent ErzsRbet terem z R és állóhelyei kellettek legkevesebb öt éven keresztül. 1952-ben már ezrek és ezrek kimondott óhaja volt, hogy meg kell nagyobbítani a templomot. Szerencsére a templom mögötti szabad hely a saját tulajdon volt. Az érseki irodával elintézve az új építkezés hivatalos engedélyét (1953. július 24-Rn), a h²vek °r°mmel adtsk beleegyezssket. Bizottságok Rtesz ltek megfeleR teendRkkel ss jogk°r°kkel. MegkezdRdt a bontss, a hozzáadand° ¼j Rsz pnce-vonalának kiásása (ez m sr gRpekkal, k²z lRl t°rRnhetett), az ¼j falak felh²zss, az ¼j teRszerkezet behelyezss, a belsR berendezss beszerzss, beszerelss, a templom festss, ss kisebb z°kkenRk utsn kRsen sllt a megnagyobbított új Szent István Templom. A költségvetés \$ 250,000.00 igényelt 1953 és 54-re.

1954. február 25-én volt az utolsó mise a régi, kisebb templomban. Utána minden vasárnap az alsó "kis" tanceremben. Augusztus 8-án volt az utolsó vasárnapi szentmise már a megnagyobbított alsó díszteremben. Augusztus 15-Rn az elsR vasRmapai szentm isRre m sr fent, az ¼j megnagyobb²ott templomban került sor.

1954. augusztus 22-e, vasárnap: az új megnagyobbított templom ünnepélyes szentelése Samuel Strich (most m srm int Chicago v³ros b³boros Rpszsza) által. Mihalovics Zsigmond, pápai protonotárius, az Actio Catholica volt országos elnöke pontifikálta a szentmisét, és Msgr. Tanos Árpád clevelandi plébános mondta a szentbeszédet. A felszentelés után ünnepi bankett következett a nagyteremben, amelyen a bíboros is megjelent.

A megnagyobbított templom segített befogadni az 1956. októberi magyar szabadságharc leverése után a menekülteket. Chicagóba nagy számmal érkeztek a szovjet megtorlás után a szR Rhszb°l ehnenek lt honfitrsak, ss a Szent Istvsn Király Plébánia m indent elk°vetett, hogy letelepedsskben ss amerikai l°lekezsskben seg²tse Rket. ErRl gy em ékezett meg Father Magyar J°zsef b¼csbeszRdRben: Amikor 1956 utsn szszsval Rkeztek Chicag°ba, em l°kez°nk, hogy a k°vetkezR vasRmapokon szszsval j°ttek egyhsmegyei aut°buszokon a Spaulding otthonb°l a

magyar szentmisékre, annyian, hogy a legnagyobbított templomban nem maradt állóhely még a padok között sem. Szentmise után pedig az Oltseregylet és a Szent Nővé Társulat tagsága látta őket vendégül reggelire a nagyteremben".

PROJECT RENEWAL Az Egyházmegyei Általános Újjáépítési és Újjászervezési Mozgalom

1967 januárjában, körbes vizsgálódás, gyűlések és tervek kidolgozása után Cody borbosár az egész egyházmegye területére kiterjedő gyűlést indított meg, melynek célja ¼j iskolák, templomok, klinikák építése, sok régi intézmény épületeinek gondos kijavítása, használhatóbbá tétele, vagy azok teljes átépítése volt.

A szövegről gyűlésimozgalom folyóan az évek ¼r körbe minden családhoz és minden hárhoz eljutott. E mozgalom azt jelentette, hogy a hávek a rendes hávi vagy évi templom-fenntartó adományokon felül ajánlanak fel ajándékot az egyházmegye e rendkívüli újjáépítési mozgalmára. Az Érseki Bizottság minden egyházközségre annak létszáma szerint egy arányosan megállapított részt szabott ki. Templomunkra 1967 januárjában a kiszabott összeg \$ 20,000.00 volt. Ezt két év alatt kellett beküldeni az érseki irodába. Ha a kijelölt rész felett több összeg futott be az egyes templomokhoz, akkor a többlet az egyházközség tulajdona, mely felett a plébános és a gondnoki kar rendelkezhetett, és beszerzésekre, épületi munkálatokra, esetleg új építkezési tervek megvalósítására vagy adósság kifizetésére fordíthatták. Valószínűleg ez így is nagy gondot okozott egyes szegényebb helyeken a több mint 400 templom közül...

Szent István Templomunknál egy meglepő ¼j fordulat állt be.. Ugyanis a mintegy 20 templomi gyűlést követően Kócs László, körbéli Holy Name elnök, Varga Pál, püszros, mindegyik a maga gyűlést követően, egyenként 12, illetve 10 ezer dollárt gyűjtöttek néhány hét alatt. Molnár József, Hodács József, Lőrinc István, Dynes Patrick, Jarets Stanley, vasárnapi buzgó kollektorok és mások annyira belelendültek a gyűlésbe, hogy szintén több ezer dollárt hoztak össze már az első néhány napban. 1967. május elsején már találkoztak a bizt, és ettől kezdve a még hat év hat év alatt a végösszeg 49,000.00 dollárig ment fel. A többlet a saját egyházközségünk tulajdonába került.

1967 márciusától kezdve az Egyházmegyei Bizottság minden hónapban kétszer is leközlte a kb. 400 templom névsorát, a körbéli névvel és összeget, és közöttük két éven át a templom név: SAINT STEPHEN KING OF HUNGARY CHURCH, mint akik túlteljesítették a normát. Végül is az erősből a templomok száma lassan felemelkedett 40-ig de templomunk is mindig köztük volt. Maguk a hívek csodálkoztak a legjobban, hogy miként is valósulhatott ez meg ily sikeresen? És még valami: a templom saját kimutatásaiból kiírt, hogy az ajándékokból \$41,000.00 jött össze a magyarjaiktól, és csak \$8,000.00 a nem magyaroktól. Ezen legjobban maga a plébános csodálkozott, mert fel volt készülve, hogy a többi hívek adománya többszörösen felül fogja múlni a magyarokét. Öröm volt látni, hogy a templom vallásos magyarjai mindig helytállnak és a templom fennállása, virágzása az erővelükön nyugszik.

Ft. dr. Magyar József 1974. március 4-én 35 évi lelkipásztori szolgálat után visszavonult a plébánia vezetőjévé, és edesanyjával Brazíliába költözött rokonaihoz illetve a magyar bencések Szent Gellért kolostorába nyugalmi éveit eltöltéséhez. Itt írta a **Szemelvények a Chicagói Szent István templom körbéli környelmelynek utóiratában** ezeket jegyeztem meg:

Ágyazsakai szövege is volt nem rég. Az "Ájszakának szövege" az egykori hávek között egyik másik lelke megjelent a szövegben, (Wilder) keresve annak a másik oldalán a szöveget, hogy vajon a templom körbéli plébános Father Magyar, ott van-e már eltemetve, mert szívesen elbeszélgetnének, és kezet szorítanának vele annyi év után.

Gondolatban, ha a j. Isten megengedné, én is oda szeretnék járni az egykori szöveghez, akárhol lennék is eltemetve, hogy lerójam e találkozó az örök hálámnak egy részét azokkal szemben, akik velem együtt dolgoztak, az erővel. Isten dicsőítésére, a magyar templom fejlesztésére. Hálás szellemi kézfogás lenne ez még egyszer az élet és a szöveg oldalán. Én is Brazíliában São Paulóban halt meg 1988. október 25-én. (Édesanyja másfél évvel korábban hunyt el 102 éves korában.)

MICHAEL J. ADAMS 1974. március - április

Dr. Magyar József eltávoztása újra a régi válság érzését újította fel, mert a magyar egyházak között magyar pap nélkül maradt. Bár a Chicago-i Könyvtár helyi magyar hetilap szerint az elmúlt pár évtizedben a magyar papok listáját eljuttatta a bábos érsekeknek, a tény az volt, hogy magyar pap nem állt rendelkezésre a lelkipásztori szolgálat folytatására. Igaz, az egyik közelben működő magyar pap idejében a bábos érsekben a bábos sztorit indíttam, de persze nem volt hajlandó elengedni. Átmeneti megoldásként a bábos-érsek adminisztrátorként kinevezte Michael J. Adams chicagói egyházmegyei papot, aki akkor a Clergy Personnel Board ügyvezetője volt. Igaz, Father Adams nem teljesen idegen, hiszen magyar családban nőtt fel. Édesapja Magyarországon született és kicsi korában került az Egyesült Államokba, édesanyja pedig ott született, egyenesen azonban nem beszéltek otthon magyarul, és így Mike nem nevelődött magyarnak.

Father Adams-ot 1959-ben szentelték pappá és több helyen volt káplán. A hetvenes években az említett egyházmegyei hivatal vezetőjeként kapta meg a Szent István Király Plébániához az ideiglenes kinevezését. A magyar paphoz szokott hívek azonban nehezen viselték ezt a változást. Ez hamarosan ki is derült. Father Adams befejezte a nagyszombati Vigíliát és szentmisét, a magyar hívek azonban már várták a feltámadási körmenetet. Amerikai templomban ilyen nincs, és így sem tudott róla, nem volt rá felkészülve. Pár érfi azonban erősen követelte, mire hozzáállott és megtartották a feltámadási körmenetet. Szükségtelen elmélkedni, hogy milyen nehézségek és milyen gyakran merülhettek volna fel, ha ez a helyzet hosszasan húzódik, mert néhány héten belül megoldódott a helyzet. A bábos-érsek Dr. Mihályi Gilbert premontrei kanonokot küldte a Szent István Király Plébániára lelkipásztornak.

DR. MIHÁLYI GILBERT 1974-1986

Father Mihályi, a St. Louis-i Szent István templom plébánosa lett a következő lelkipásztor. S bár Dél-Amerikában, Peruban, Peru északkeleti részében, ahol ott latin-amerikai történelmi Mester diplomájához szükséges dolgozatához anyagot gyűjtött, érte ott az érseki hivatal telefonja. Kinevezését megkapta és beiktatása 1974. április 21-én került sor.

Az új plébános nem volt ismeretlen a Szent István Király Plébánia hívei körében, hiszen a 60-as évek első felében, amikor a Wisconsin állambeli West De Pereben levő Szent Norbert College-ban tanított, és karácsonykor, húsvétkor besegített Dr. Magyar József felkérésére. Szombathelyen született 1920-ban. Középiskoláit a premontrei gimnáziumban végezte majd érettségi után belépett a rendbe. Rómában tanult és ott szentelték pappá 1943-ban. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Teológiai Fakultásán szerezte meg a doktorátusát politikai-erkölcstan terén. 1950 után a szerzetesrendeket erőszakkal feloszlatták, ezért menekülnie kellett. St. Louisba ment, ahol latin-amerikai történelmi tanulmányokat végzett, 1971 januárjától pedig a Szent István magyar plébánia plébánosaként tevékenykedett. 1974-ben a Chicagói Szent István templom lelkipásztorává lett, és legelső feladata a közlegények indokolt szolgálati elhagyása volt. Az években a közművek biztonságát a munkájában volt. Az évekhez kapcsolódott a templom színes üvegablakainak elkészítése. 1986. október 1-jén Dr. Mihályi Gilbert nyugdíjba vonult.

MSGR. KENNETH VELO 1986-1987

Bernardin Chicagói bíboros annyira tőrt a Szent István Király Templom sorsával, hogy személyi titkárát küldte ki vasárnaponként misézni közel fél éven át.

EÖRDÖGH ANDRÁS S.J. 1987-1991

Szegeden született 1929. október 31-én. Jezsuita növendék volt 1948-tól. 1952- től egy tervezői irodában dolgozott. 1956 decemberében sikeresen kiszökött Magyarországról és rendi előjárói Írországba küldték teológiai tanulmányokra. 1959. július 31-én Dublinban szentelték pappá. A kanadai jezsuita provinciába került, ekkor a torontói Szent Erzsébet templomnál, később Courtland környékén szolgált. 1966- től öt évig munkatárs volt az alaszka-i misszióban. Később Hamilton Szent István templom és Lahore Pakisztán következett. Majd ismét Courtland, Magyarország, Vancouver, Montreal. 1987 márciusától Chicago. A plébániával egybeépült, de rendkívül leromlott állapotú templomot itt is kívül-belül felújította. Főtermetét, káptalantermetét berendezéseket szereltek fel minden helyiségre. Tette mindezt a legkisebb anyagi háttérrel saját kezűleg vagy a hívőkkel karöltve. Teljesen sztalaktották a templom tetőzetét, és a plébánia falait is jelenlétük. Néhány ablakot, amit amúgy is mindig betörtek, befalaztatott. Bedeszktálták a torony rózsablakát annak megromlott állapota miatt. A toronyban szobákat alakítottak ki, és a cserkészek kaptak benne helyet. A megkezdett munkálatok teljes befejezése előtt rendje ismét hazahívta Magyarországra építeni.

SOMOS JÓZSEF 1991-1999

1991 májusától vette át Erdőgh atya helyét. Előtte St. Louis plébánosa volt, de mikor székely Attila a külföldi magyarok püspökének a kérésére átvette az itteni templom vezetését. Somos atya szépen orgonált és zongorázott, évente több hangversenyt is adott a hívőknek. A templom orgonáját az egy évben cserélte ki. A State of Illinois Buildingben rendezett Millecentenáriumi megemlékezésén a templom tagjai is részt vettek. Az ünnepségen Somos atya zongorán játszott. Új főoltárral kapott a templom, Clara Both v. Wimpfen alkotását, aki ajándékba adta azt a templomnak.

1999. szeptember 1- től Somos József fokozódó betegsége miatt nyugdíjba vonult és Magyarországon papi otthonban, helyezkedett el. A vasárnapi szentmiséket általában meghívott nyugdíjas angol anyanyelvű, vagy vendég szótárazó magyar papok szolgáltatták, és a hívők magyarul énekeltek. Átmeneti megoldásként a bíboros-érsek adminisztrátorként kinevezte ideiglenesen **MICHAEL DANEK, CR 1999-2003** kerületi esperest, *Temporary Administrator* a minőségben. Minden egyháztanácsgyűlés angol nyelven folytatódott.

Somos József eltávazása újra a régi válság érzését újította fel, hiszen a templom ismét magyar pap nélkül maradt. Mivel magyar pap nem állt rendelkezésre, a hívők pap keresési akcióba fogtak Magyarországon a lelkipásztori szolgálat folytatására. Saját imát is írtak kérésük meghallgatására. A Chicagói bíboros főpásztor Francis George mindezt megtegye az egy évében, de a jelenléte nem egységesítette a hatályos egyházjog előírásait.

VAS LÁSZLÓ 2000-

Nagyváradon született 1965-ben református családban. Középiskoláit is itt végezte, érettségi után református teológusra felvételi elbírálásra jött, majd 1985-ben katolizált. 1992-ben Tempfli József megyéspüspöke Budapestre küldte tanulni. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Fakultásán szerzett *Baccalaureatus* fokozatot. Egyetemi éveit alatt rövid ideig Londonban, a Westminster egyházmegyében szemináriumokban tanult és győztette az irodalmat dolgozatához, mely Szent Gergely hitvallásának tanítását fejlesztette. Szentlélek után Nagyvárad mellett volt plébános, majd püspöke Rómába küldte a Gregoriana (Gergely) egyetemre a Római Pápai Magyar Intézet lakójaként.

2000. június végén Francis George Chicago-i bíboros levelére, nyári kisegítésre érkezett Chicagóba. Októbertől megkezdte, Tempfli József engedélyével itt folytatta a Mester tanulmányait és mellette a templomban lakó papként a *szentségek kiszolgáltatója*. Következésképpen nyaratól a Chicago-i érsekség "Associate Pastor" kinevezést adott neki. Októbertől kezdte az

érsekség "Sharing Christ's Gift Millenium Campaign" nevű 3 éves gyűjteményi kampánya, melynek értelmében \$100,000.00- t kell a templomnak "össze"gyűjtenie. Ennek 20 százaléka közül a többi szolgálat a chicagói Egyházmegyében, de a biztások szerint megmarad 80 ezer a plébánia felajánlása lesz elírnyozva. A templom "ve"ta be"szót, és bár a leszakadt mennyezetrészt kijavították az továbbra is átázott és nedves.

2001 "Rsz"RI Vas L"szl" "v"gre el"kezdhette itteni tanu"m"nyait a Mundelein egyetemen, ahov" naponta kij"rt, majd "li id"szakban kik"lt"z"tt. K"sb"b budapesti "s"r"mai tarfolyamai is elfogadást nyertek "gy csup"n a dolgozat meg"r"sa, marad h"stra. Advent el"r vas"map"jn Francis George chicagói b"boros csup"n p"r nappal el"tte jelzett l"stogat"sa "r"kezett "s szentm"ist celebr"lt a templomban. A hívek sokasága nagy örömmel és szeretettel fogadta a bíborost, aki a szentmise után a Chicagói Magyar Klub, Mindszenty nagyteremben tartott Mikulás-ünnepségét is megtisztelte.

2003 februárjában **JOHN MANZ segédpüspök** meglátogatta a templomot és a szentmise után az Egyháztanács tagjaival tárgyalt, majd személyesen kézbe vette a templom vezetését, mint "Adm in istrator". M"sciust"l a chicagói "rseks"rg mege"rs"ette Vas L"szl"t "s "Administrator" kinevez"st adott neki. Az egyháztanács gyűlései ismét magyar nyelven folytatódhattak. Tavaszra befejez"dt a templom te"r k"tszeri jav"t"sa, "s folytak a t"rgyal"ások az ablakok mázolósa és a templom bel"r kifesz"se "rdek"ben is.

2004 "prilis"ra befejez"dt a templom bel"r be"sz"sainak jav"t"sa "s fes"se, az ablakok jav"t"sa "s m"szol"sa "s a plébánia bel"r fes"se. M"egnyit"ttk "s kijav"ttk a torony bedeszk"zott rózsablakát is. A templom alatti Mindszenty teremben 30 új hosszú asztal valamint 300 szék cse"lte le a "giket. "j dobog" ker"lt a szent"lybe, "s r" "j bord" padl"sz"nyeg, m"indez a h"vek adományaiából. Az utcai lebetonozott kertet újra virágoskertté alakították.

2004. j"lius 5. "s 12. k"z"tt Erd"r P"ter b"boros "r, l"stogat"st tett Chicagóban "s k"my"kn. J"lius 11- "n "nnep"lyes "rpsztorim is"tpontifik"lt a Szent István templomban a 70 éves k"z"ss"gnek.

2004. augusztus 22-én a templom közössége Szent István napját szentmisével ünnepelte, jelen emlékkönyvben pedig mindenkor tisztelettel megemlékezik a *Magyarok Nagyasszonyá*-ról az el"r chicagói magyar templom r"l is, melyet sz"sz esztendeje "p"tettek "s szenteltettek fel el"rdeik. Ugyanakkor hálás szívvel gondol a mai közöss"g a 70 évvel eze"rtti alap"t" tagokra is, akik a v"ros m"szodik magyar katolikus templom st elind"ttk, majd megv"ssro"ltk, "s rom jaib"l 65 évvel eze"rtt felépítették ezt az épületet, ahol ma is él a hitközösség. Ötven esztendeje annak, hogy Samuel Strich bíboros 1954. augusztus 22-én a megnagyobbított templomot újra fölszentelte. Isten fizesse meg nekik, amit az itteni magyar közösségért tettek, emlékü pedig legyen áldott! A "Sharing Christ's Gift Millenium Campaign" nevű gyűjtemény az eltelt k"rt "s "rl "v után több mint 80 százalékban teljesedett be, ami nagyon sz"p "ldozat az itteni id"rs"dr, de lelkesed"sb"ben nem lanyhul" h"vek "rsz"RI. Nem egyforma "ldozatot k"rt"nk, hanem azt, hogy mindenki hozzon "ldozatot, kiki lehet"rs"ge "s tehets"ge szerint. Az egyházközség 70 éves, a templom 65 éve szolgálja az itteni magyarság lelki igényeit. Sok átépítést, javítást megélt, hogy alkalmas maradjon a templomi és k"z"ss"gi haszn"latra. M"indig p"rtolta a szeretetszolgálatok, alap"tv"nyok szervez"it (gyűjtemények), s ugyanúgy segít ma is. Az egyházközség minden évben támogatja a vacsorával egybekötött táncmulatságokat, ebédeket, hangversenyeket, vendég szónokokat, és tárgynyeremény sorsolásokat. A templom alatti Mindszenty terem több mint 350 ember befogadására képes. Ehhez megfelel"konyha is rendelkez"sre "ll. A templom "gy akaratlanul is a jelk"pes "Magyar Kultúrház" " szerep"t tölti be a térségben, ahová nemzeti ünnepeinken a helyi magyarság az egyházi és civil szervezetek vezet"ri m"indig "sszej"nnek k"z"sen "nnepelni a bel"r munk"slatokat, valamint a havi sz"m"lk kifizetését azonban mindig a templom híveinek ideje, rátermettsége, önkéntes munkája és önkéntes adom"nyoz"sa tette csak lehet"v". Egy olyan nagynagyv"rosban, mint Chicago, nem engedhet meg, hogy akár anyagi nehézségek miatt is az immár egyedüli magyar katolikus Szent István templom bezárja az ajtaját. Az adományok, és heti perselyezések sokkal kevesebbet jelentenek, mint a templom fenntartásához szükséges összeg. Kérjük, segítse e múltban gazdag, magyar egyházi és kulturális k"zpont bel"r "r"keinek megr"z"st, hogy munk"ját folytathassa gyermekeik k"rben is.

Reményik Sándor Templom és Iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyiatoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szűz Rje szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtő ttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minde nem érkezőnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,

A templomot s az iskolát!

- 1925 -

A SZENT ERZSÉBET OLTÁREGYLET

Olyan idős, mint maga a plébánia. Kezdetben Szent Imréről volt elnevezve, mint maga az egyházközség is. Ez a plébánia hölgyeinek egyházi szervezete, amelynek keretében odaadón dolgoznak az egyházakozságot lelki anyagi javának előmozdításán. Különleges gondjait viselik templomunk oltárának, nemcsak kálváriájában, hanem az Oltáriszentség munkásságuk erejének forrása, keresztyén életük központja. Minden hónap első vasárnapja közös reggelizés és összejövetelük rendszeres eseményévé vált hűveink között. Vezetik a plébánia konyháját.

Hosszú éveken keresztül elnökörködött szolgálat SZABŐ CSÖNÖS- 1935-1942. Majd PROKOP ARANKA, 1942-1948. Utána Mrs. Oltván Erzsébet következett, aki 1948-1973 között vezette nagy buzgósággal és hozzájárulással az Oltáregyleti csoportot. Köszönet Szabady Károlynak, Kocsis Katalinnak, Macz Istvánnak, Biczák Terikének a vezetését majd a jelenleg is elnökörköző Katona Mária. Odaadós szeretettel szolgáltak munkatársaik iránt tapintatos megértéssel, páratlan munkabírással, mindig hűség és helytállással. A plébánia konyhájának sok dicsőre érdemes szolgálatával nemcsak plébánosunk vállalkozásait segítik és vesznek le nagy gondot, de mellettük kiemelkedő háziasszonyaik megbecsülését, ezért a Szent István Király Plébánia tiszteletében kívánjuk őket aranybéllel kell megörökíteni. Legyen Jézus Krisztus szeretete az örök jutalma a tevékeny fáradozásainak!

A PLÉBÁNIAI KONYHA

Szinte el sem képzelhetjük az Egyesült Államokban plébánia, amelynek nem lenne saját konyhája. Kisebb vagy nagyobb, régibb vagy modernebb de mindenütt megtalálható. Feladata kálváriát, úgy látszik, hogy csak ételkészítésre, étkezésekre, ellátására terjed, igazán azonban szervesen beleilleszkedik az egyházközségi életbe az oltár körül kialakult és elmélyült keresztyén testvériség megélésébe.

Mindenki tudja, hogy a plébánia élete sokrétű tevékenység. Széleskörűen is központja a templom, a Krisztus Jézusban elmélyült hittestvériség az oltáron túl is egész életet átfogó együttlétbe kapcsolja egybe a hűveket. Ekkor beszélhetünk valóban plébániai közösségről. Az oltáriszolgálat kialakult lelki közösség, társadalmilag folytatódik a fehér asztaloknál, illetve mélyül, épül és erősödik.

Mondhatjuk azt is, hogy a közösség itt állja ki próbáját. Mert akik lelki testvérek, azok szeretnek együtt lenni, keresik egymást, jól érzik magukat egymás társaságában. Így szívesen megjelennek például a plébániai vacsorán, hogy együtt töltsenek el néhány órát. A plébániai ebédek természetesen az egyházközség fenntartását is szolgálják bevételeikkel, de helytelen lenne csak ezt látni benne. Az anyagiak elteremtésében segít, kiterjeszti Isten népének közösségét a társadalmi életbe, a szórakozásba. Így a templom és a világban való együttléti egység, erősítés.

Érthető, hogy a plébániai konyha az emberek közötti kapcsolatok erősítésével, figyelmes felszolgálatával, szívesen segít a közösség teljesebb körének kialakulásában és egymagam aradásában.

Nagy kérdés tehát, hogy a Szent István Király Plébániának jó nevű konyhája van. Az ott dolgozó munkatársak teszik azzá. Segítenek a felszolgálatban a hűvek közötti keréket ki, akik alkalomadtán beállnak a szolgálatba. Ík mind kiűnő háziasszonyok, akik családi helyzetüket tekintve idejüket nagylelkűen adják és adják a Szent István Király Templomnak.

De nem csak ebédet, vacsorát főznek. Reggelit is közzétenek rendszeresen minden hónap első és második vasárnapján. Mikor, karácsonyi ünnepkor, különösen rendezvények alkalmával látják el a résztvevőket. A lig van rendezvény, amely nélkülözni tudná a konyhát. Szilveszterkor is finomságok várják a vendégeket. **ISTEN FIZESSE MEG HÍZSÉGES SZOLGÁLATUKAT!**

A SZENT NÉV TÁRSULAT

A férfiak plébániai egyesület Szent Név Társulatnak hívték. De gy, mint a h° lgyek, a férfiak is fő feladatuknak tekintették a lelkiéletük ápolását és a Szent István Király Plébánia életének a szolgálatát.

A Szent Név ÿi(Holy Name) - szervezet az Egyesült Államokban indult el. És pedig abból a r bred sb rl, hogy a férfiak keresz ny  le t a k romkod s lek zd sevel lehet elkezdni. Aki ugyanis káromkodik - b r ennek m n rs gi fokozatai vannak-, az alapjában ellentmond keresztényi el k telezettségének és Isten köteles tiszteletét, nemcsak semmibe veszi, hanem egyenesen bes rozza. A k romkod s rthe ren nagy gondot jelentett a lelk psz rt zkod snak. Ez rth tt férfiak össze fogva néhány apostoli lelk  pappal,  sse kezd k gy jtani azokat a férfiakat, akik hajlandók voltak ünnepélyesen megfogadni, hogy küzdenek az istenk rom l s ellen. E R d sokkal, sajtóban, h sz l házra látogatással, istentiszteletekkel, nagygy r sekkel, stb. apostolkodtak.

Plébániánkon havonta a második vasárnapon közös szentáldozás után reggelivel összekötött gyűlésen beszélünk meg Tűrsulatuk ügyeit. Ezek a reggelik kedves alkalmak, hogy a hűvek jó része is együtt maradjon. A Szent Nagy Tűrsulat férfiai plébánia körében elsősorban a rendezvények megszervezésében és lebonyolításában segídeknek. Ellátják a bárszolgálatot, s ez nem csekély feladat, mert minden ebéden-vacsorán, rendezvényen helyt kell állniuk. Továbbá az "Ausher" feladatokat is elvégzik mind a templomban, mind pedig a rendezvényeken. Sok más teendőben is segítenek, pl. közik kerékek ki a templom i perselyezék is.

A volt elnökök közül kiemelkednek Minárovits József, dr. Bokor János, Lynch András, Várfay István, Kóss László, Kocsis István, Vajda Rudolf. Jelen időben ismét Kóss László látja el az elnöki feladatot, fradságot nem ismeri buzgalommal. Mindnyájuk segítségére szolgálatra sok köszönettel járnak a jó Isten példás munkájára. Isten fizesse meg!

EGYHÁZ TANÁCS ÉS PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG

A zsinati vésztározás jelen része abban áll, hogy az egyház tanács ezentúl a plébánia életével foglalkozik, a lelkiélet alakításában segít a lelkipásztornak. Míg a gazdasági tanács az anyagi-pénzügyi ügyekkel és az épületek karbantartásával foglalkozik.

Tagjai: v  szasztott és kinevezett k  pvise  k a plébánia gyakorl. keresz  nyeib  rl és rendszeresen szentmisére jár. krisztusk  vet  rib  rl- férfiak és nőírók minden korosztályából. Feladata az, hogy megtárgyalja a plébánia lelki életével kapcsolatos ügyeket, és tanácsával segítse a lelkip  sztert szolgálatában. Ennek f  r  elja az, hogy a zsinati szellemét keresz  ny lelkületre   rvezeesse a h  veket. Ez ugyanis különbözik a r  gi  rl. Az individualista, passzív, ájtatos típusú, e  ggy   a fels  z  nen marad. k  z  nsr  g, tevékeny r  szv  tele   liturgikus, m  ssz   apostoli közösséggé vált. Ennek kialakításában mindenkinek r  szet kell vennie, de a Tanács nagyban segíthet a lelkip  szternak.

Ez azonban csak úgy sikerülhet, ha közösségé formálják a plébániát. Ezt a megújulási programot követte a Szent István Király Plébánia is. A közösségen és a lelkiéleten van a hangsúly. A közösség elég szépen működik, bár továbbra is alig van hatása. Emberek alkotják.

A részvétel és a munkamegosztás, mint a tagok a Testben, az egyedüli útja-módja a közösségi életnek. Ezért javasolta a Zsinat az Egyház Tanácsot, és ezért rendelt el minden plébániára gazdasági tanácsot. Ennek célja, mint ahogyan a neve is jelzi, hogy a plébánia anyagi ügyeivel foglalkozzon. Ez az Egyesült Államokban igen fontos szervezet, mert az állam pénzügyileg nem támogatja az Egyházat. A hívekre hárul, hogy fenntartsák plébániáikat. A Gazdasági Tanácsnak éppen az a feladata, hogy az anyagiak megszerzését és felhasználását biztosítsa.

A szükséges bevételnek több forrása lehet: a szentmise perselypénze, az évi hozzájárulás, amit bármikor, bármilyen összegben lehet csekkszámlán beadni. A plébániai rendezvények - ebédek, vacsorák, reggelik, stb. - hozán a, a nyári piknik tiszta bevétel, a szilveszter, azaz az esküvő és a temetés egyházmegyéileg megállapított díjazása ide sorolandó. Szétfogva, egytől-egyig sokra lehet menni. Így van az ez Egyesült Államok katolikus plébániáin. Így megy ez a Szent István Király

Plébánián is. Ezzel sohasem volt gond, a plébánosoknak nem kellett soha a szentbeszédben anyagi ügyekkel foglalkozniuk.

A Gazdasági Tanács arra való, hogy közösen elkészítse az évi költségvetést és ügyeljen arra, hogy a bevétel-kiadás keretek között maradjon. A pénzügyi év végén, ami június, teljes kimutatást állít össze, ami a plébániai hirdetőbűlön, 6 heten sztemegtek in the R.

Az Egyháztanács és Pénzügyi Bizottság tagjai: Babochay András az Egyháztanács elnöke, Szabó Tivadar a Pénzügyi Bizottság elnöke, Koós László, Neubauer József, br. Pongrácz Cillike, id.Katona Jenő, Katona Mária, Szabó Pál, Vitalic Sándor,

A MAGYAR ISKOLA

Az Egyesült Államokba kivándoroltak igyekeznek megőrizni anyanyelvüket. Chicagóban például vasárnaponként kb. 25 nyelven ünneplik a szentmisét. A nyelv a nemzeti azonosság egyik jele, a nemzeti öntudat hordozója. Chicagóban a Szent István Király a magyarok plébániája. Hívei átérzik az anyanyelv meghatározó erejét. Ezért is a magyar nyelvű plébánia segít megőrizni az anyanyelvet s hozzájárul ahhoz is, hogy a következő nemzedéknekstadjsk magyarságuk eme alapvető erőssége. Így ölelkezik össze a Szent István Király Plébániában Isten és a nemzet szolgálata. Ez természetesen elsősorban a magyar család feladata, hiszen a család a gyermek első tanítója. A plébánia azonban segít, kiegészítő szolgálatot nyújt az anyanyelv spóssában. A magyar templom ugyanis egy kis magyar sziget a világváros annyi nemzeti-etnikai lakossága között, ahol magyarnul beszélnek, sőtmi több, a magyar nemzeti értékekhez ragaszkodnak, és letébe beépítik.

A hétvégi magyar iskola másik nagy segítség az anyanyelv ápolásában. Vasárnap a szentmise után délután 1 óráig van alkalom a magyar nyelv elsajátítására, a magyar beszédre a magyar írás megtanulására. Szeretné ez a plébániai magyar nyelvi iskola, ha növendékei annyira vinnék, hogy tudnának magyar könyvet olvasni, magyar költészetet élvezni - vagyis az anyanyelv teljes használatára eljutni. Erre alkalom nemcsak a templomi közösség gyakori együttléte, de diákjaink szereplése a plébániai rendezvényeken és kulturális programokban.

A PLÉBÁNIAI NYELVI ISKOLA TANÍTÓI

Szerencsés volt iskolánk, hogy mindig buzgó, magyarságot szolgáló, gyermekeket szerető szakemberek vezették ezt a fontos plébániai szolgálatot. Kezdetekkor Bayer Mihály majd mihelyt templomunk állandósult, Rudnyánszky Sándor, a Szent István Király Templom kántora végezte a tanítást 1939-1943 között.

A II. világháború belezavart az egyházközösség életébe, de utána folytatódott a tanítás Hiuz Károlyné és Szojka Tiborné vezetésével 1948 és 1950 között. Közben megfogyatkoztak gyermekeink, illetve felnövekedtek. De az újra és újra érkező menekültek fiai és leányai számára folytatódott az anyanyelvi oktatás. 1960-tól Varga Pál tanító vette át az irányítást és odaadón végezte 1980-ig. Munkájában, a közösségekben Pinár Zsuzsa, az Egyesült Államokban tanult tanárnő, és Baksay Mária segítkezett.

1974-ben Katona Mária csatlakozott a tanításhoz. Magyarországon született és 1968-ban végzett el Egerben a Tanárképző Főiskolát. Magyar tanári diplomával szőspatakon kapott állást. Másfél évig tanított ott az Esze Tamás Iskolában. 1970-ben volt az esküvője és ugyanannak az évek májusában az Egyesült Államokba érkezett és a Szent István Király egyházközösségnek lett a tagja. Bróvel, Katona Jenővel együtt. Az egi egyházmegyében testvére Dr. Sedon László plébános. Az évilsgban kétgyermek, Jenő és László született. 1981 májusától a Magyar Nyelvi Hétvégi Iskolát irányítja.

Hosszú éveken szhivatstudattal végzett odaadó tevékenységekkel Rk a Szent István Király magyar plébánia élének pótolhatatlan építői. Isten fizesse meg nem es szolgálatukat!

TANULÓINK SZEREPLÉSE

A Szent István Király templomi közösségi élete sok alkalmat nyújt a hétvégi magyar iskola diákjainak, hogy gyakorolják az anyanyelvet. Elsősorban azt, hogy ez kis magyar család mindenki mindig magyarul beszél. De a rendezvényeinken, akár anyák-apák napján, akár karácsonyi

ünnepeken, március 15-i vagy október 23-i megemlékezéseken, stb., de akár az egyházközségen kívül rendezett kulturális programjainkon szerepelnek, és így az anyanyelvet használhatják. Még meg kell jegyezni, hogy az emigrációs magyar cserkészlet is kiváló iskolája az anyanyelv öntudatos ápolásának. A 19. sz. Hunyadi Mátyás Cserkészcsapat Ft. Eördögh András SJ óta plébániánk termeiben tartja heti összejöveteleit.

TANÉVZÁRÓ BESZÁMOLÓ

Éltünk a június közepére és vasárnapon a szentmise után szoktuk megtartani a tanévi beszámolót, amelyen a szülőket is értesítjük és részt vesznek. Ilyenkor sorra kerül mindaz, ami az iskolában foglalkoztak, megköszönik a tanári szolgálatot. Nagy szerencsénk, hogy iskolánk vezetői szakemberek vállalták, akik odaadnak mind az anyanyelvi tanításra is lehetőséget.

Igyekszünk a tanévzárást piknikkel és kirándulásokkal kiegészíteni. A jól ismert *Great America* játékparkban is voltunk szórakozni. Köszönetet kell mondani az Oltáregyletnek és a Szt. Név Társulatnak azért, hogy anyagilag segítik ezeket a rendezvényeket.

A SZENT ISTVÁN TEMPLOM

HELYE ÉS KÖRNYEZETE

A Templom és a plébánia címe 2015 W. Augusta Boulevard. Tehát az északi városrészben található nyugat-keleti irányban a Chicago és a Division utcák között, észak-déli irányban pedig a Dan Avenue közelében. A város centrumától nem messze fekszik. Itt találhatók az egyházi templomok megvétele, amint már említettük. Vagyis a Szent István Király Plébánia nem a hagyományos területi plébánia szerinti terület, mert ott sohasem volt. Az egyház számára fontos terület.

Ennek ismerete hiányában mellőfogott a Magyar Hírek XLIII. évfolyamában, az 1990. nyolcadik számban a szerző: "A chicagói Szent István templom is - ahol az egyház jelen van -, mely csak végül, komolyan elkövetett a hajdan egy templom helyén, de még tartják meg az ottmaradtakat". "Végül", pontosan felfelé.

KÖRNYÉKE

A Szent István Király Plébánia az Augusta Boulevard sorába épült be, mint annyi más amerikai templom is. Valamikor az egész környéket lengyel származású amerikaiak lakták. Bár templomuk, Saint Helen, egészen közel, mégis az egyház templom körüli terület nagyon sokan odaszoktak.

A város belsejében azonban később kiköltöztek a fiatalabb családok a külvárosokba és otthagyták a régi utcákban a házukat, idős embereket. Ez a Szent István Király templom közvetlen környezetében is megtörtént, ami végérvényesen rányomta hatását a plébániára is: Számbeliileg megfogyatkozott, mert igen jó amerikai- lengyel népesség elvesztette. Pedig éppen az a rendkívüli nagyszámú csatlakozásuk befogadására lett a templom megnagyobbítva 1952-1953 években. A számbeli megfogyatkozás természetesen anyagilag is sújtotta az egyházközséget. De ezen segíteni már nem lehetett.

A TEMPLOM

A Szent István Király Egyházközség központja a templom. Egy tornya van harang nélkül. Tűzvesztés belsejében a padokban 400-450 ember kényelmesen elfér. A főoltár közelében az egyháziak, hogy Szent István király felajánlja koronáját a Boldogságos Szent Szűznek. Végül szerzőnk megjelölnek Szt. Imre herceg és a háttérben Szt. Adalbert pápák is. Kétségtelen, az orgona egy 1/4 szerű Baldwin. A főoltár háttérben a szentély fölötti nagy orgona van. Kényelmes sekrestye minden szükséges kiegészítéssel meg van látva. Mellette a Szt. Erzsébet terem található, ez alkalmas a gyűlésekre, beszédre. A templom nyitja az iroda, két illen helyiség és egy gondnok szoba, amit évek óta már a cserészek használnak.

A MINDSZENTY NAGYTEREM

A templom alatt található, és körülbelül 300 négyzetméterrel rendelkezik. Szép nagy használatnak örvend. A nagyterem mellett, a fenti Szent Erzsébet terem alatt található a konyha és a helyiség, elegáns bár, mely a helyiségek és a kávészoba.

Ebben a Mindszenty teremben tölti együtt a templom után legtöbb idejét a magyarság. Ebéd, reggeli, előadások, színdarab, mulatság, tánc, stb., tehát minden más, program, rendezvény, és mindenki egyet tud az országban, és ez kifejezi, ezért a közösség, mert akik egyet tudnak, az összes is tartanak.

PAPLAKÁS

Egybeépült a templommal, igazán a Szt. Erzsébet terem feletti emeleti részen. Itt van a plébánosi iroda, a lelkiszentor nappali szobája, hálószoba és ebédlő konyhával, valamint hálószoba vendég szoba is. Innen lehet a toronyba felmenni, ahol három másik szoba áll a cserkészek rendelkezésére. A plébánia lakás hátsó része alatt földszinten található a garázs.

PARKOLÓHELY

Bárhol az utcában parkolóhelyre nem nyílt lehetőségek. A hálók az Augusta Boulevardon vagy a környező utcákban parkoltak, ahol helyet találtak. Ez nem éppen könnyű, mert vasárnap a legtöbb kocsi a lakások előtt utcaközben elfoglalja a helyet. Mégis igazán panasz. A hálók találékonysága megoldja ezt a gondot. Így tették hosszú évtizedeken át, és így teszik ez manapság is.

A VIRTUÁLIS KAPCSOLAT

Katolikus Anyaszentegyházunk többeszer kifejezte meggyőződését, hogy "a technika bámulatos találmányai" már eddig is sokat tettek az emberi szükségletek kielégítésében, de még ennél is többet tehetnek. Az internet nemcsak a politika, a kereskedelem, az oktatás és a sajtó számára hozott forradalmi változásokat, hanem az országok és kultúrák közti kapcsolatokban is. Megváltoztatta az emberek egymás közötti kommunikációját, és az emberek életfelfogását is.

A köznevelési egyházi intézmények és szervezetek hatékonyan élnek az internettel. A Szent Szék is folyamatosan terjeszti ki internetes jelenlétét. Felzárkózásra bátorítja azokat az egyházi csoportokat, amelyek még nem tettek lépést a világháló felé. Napról napra dinamikusan növekszik azok száma, akik rendszeresen használják az internetet.

Az információs-hozvaló gyors, közvetlen hozzáférést tesz lehetővé az egyház számára, hogy elmélyítse párbeszédét a világgal. Gyorsabb tájékoztatást nyújthat hírteljesítmény, és megindokolhatja álláspontját egy adott ügygel, vagy eseménnyel kapcsolatban. Jobban figyelemmel kísérheti a közvélemény hangját, és folyamatos eszmecserét folytathat a külvilággal. Így közvetlenebb módon részt vehet az emberek közötti legszorosabb körökben való találkozásukban.

Az internet rengeteg lehetőséget nyújt a mai ember számára. Olyan szinten gazdagítja életünket, ahogy arra a korábbi nemzedékek nem is mertek gondolni, és arra is képessé tehet bennünket, hogy mások életét gazdagítsuk.

A Szent István templomnak 3 éve saját honlapja van, ahonnan bárki elérheti, és kapcsolatba kerülhet a közösségünkkel. www.stephenchurch.org a címe és eddig a számláló regisztrálása szerint több mint 13 ezerszer nyitották meg az oldalait. Erdemes böngészni, mert az eseményeink fotóin kívül sok egyéb tájékoztatás található róla. Éves napünnepeken követjük minden fontos esemény, színdarabjaink pedig lehetővé teszik a sokszorosított képek a jelenlévők között. Honlapunkról elérhetők a Magyar Katolikus Rádió és a Rádió Budapesti, valamint a Magyar Televízió híradói is.

AZ EGYHÁZKÖZÖSSÉG TAGJAI

Itt a magyar egyházak között magyar hálók lesznek. A magyar templom tagok, akiket már említettük, a közvetlen szomszédságban lakók, amerikai-lengyelek, mexikóiak és újabban Fülöp-szigetek szülöttei.

A Szent István Király Plébánia hívei a régebbi és az újabb bevándorlók. Ezek leszámazottjai, fiai és leányai, azonban csak fiatal korukban tartoztak oda, később nagy részük másfelé került. A kélnőzők hullámokkal érkeztek, így bevándorlók jobb életet kerestek az Egyesült Államokban, de voltak, akik az I. világháborúban való katonáskodást igyekeztek elkerülni. Az újabb bevándorlók - Ezek a "displaced person" rvidítésként - , akik főleg a II. világháború után és a lever 1956-os szabadságharc következtében hagyták el az országot. Ezek szőpen feltűntek a lassan megszűnő templomtagságot, és így erőteljesebb egyházszervezési lehetőséggé. Az újonnan érkezettek jobbra Erdélyből származnak valamit rengeteg az otthoni egyetemen kívül itt tanul vagy tovább tanul, esetenként még kutatást is.

A VASÁRNAP ÉS A SZENTMISE A SZENT ISTVÁN KIRÁLY TEMPLOMBAN

Vasárnap az egyetlen gyülekezeti nap. A chicagói magyar plébániát, amint már említettük, nem a templom környezetében lakó hívek alkotják. Ezért vasárnaponként élnek meg plébániai életet, mert máskor nem igen van erre lehetőség. Aki tud, jön is. Egy esetleg kitérni távolságokból. És ezt teszik évtizedek óta. Így együtt is megdicsőítjük az Urat: "Egybegyűjtünk, oh nagy Isten!"

Fél tíz tájban tele lesz a Szt. Erzsébet terem és egyre hangosabbá is válik. Jólesik egymással találkozni, elbeszélgetni. Ík teszik körbe a plébániát, a hárskózság. A percek ¼-ével egyre többen vannak. Várunk egymásnak, a hárs-tel messze ebben a kis magyar szigeten. A hárs keresztény magyarság összetart. Ez a plébánia: közösség Krisztussal és Krisztusban egymással. Ezért is örömmel teli a szívük-lelkük. Ha nem is énekelik, boldogjelenlétükkel kifejezik: "Szeretettel jönnek Hozzád..." Nagybőjtben *keresztutat* tartunk, míg október hónapban *rozárium* adkozunk körül.

A KIENGESZTELÉS SZENTSÉGE - A GYÓNÁS

A bűnbűnt szentsége visszaállítja a szeretetközösséget az Úrral és a hitestvérekkel. Követlenül az angol szentmise után és a magyar szentmise előtt van a gyónás. A régebbi időkben erre volt kélnőző kijelölve, főleg szombat délutánonként, de ez a gyakorlat lassan megszűnt Amerikában elmaradt. Többféleképpen lehetett ezt a jeleséget meggyógyítani, de itt most csak a gyónás van szó. Ilyenkor a lelkiszentor igyekszik a megkezdett előtt abbahagyni a gyónást, hogy felöltözzék a szentmiséhez. Az egész gyülekezetet ugyanis nem szabadna megvárakoztatni. Maga a II. Vatikáni Zsinat a bűnbűnt szentségéről azt határozta, hogy szertartásait és formáját úgy kell alakítani, hogy azok a szentség természetét és hatását világosabban fejezzék ki.⁴ Továbbá Róma gyóntató szobát is ajánlott, ahol ülve lelki beszélgetés, tanácsadás jobban kivitelezhető, de meg kell tartani a gyóntató széket is ha a hívek azt igényelnék. Templomunknál a sekrestye látja el a gyóntató szoba feladatot, ahová Erdőgh András SJ atya a gyónást szívesen bevittette. Így lehetőség van bármelyiket választani.

Csengetnek, a Szentmise megkezdődik A lelkipásztor a ministránsokkal az oltárhoz megy, közben szól az orgona és a hívek közössége, énekel. Az *Igeliturgiában* az olvasmányokat kijelölt férfiak és nők olvassák, közben *aválaszos zsoltárt* énekeljük. Az *evangélium és a szentbeszéd* után a *hitvallás és a hívek könyörgése* következik. Majd a *felajánlási körmenetben* az áldozati adományokat az oltárhoz viszik, a Szent István Király Templomban főleg azok, akik a szentmise szándékát adják, hogy a kenyér, a bor és a víz, "A föld termése és az emberi munka Gyümölcsei" Krisztus testévé és vérévé változzanak, amikor a pap Krisztus Személyét képviselve az Egyház szolgálatában elmondja az alapítás szavait. A felajánláshoz kapcsolódik a *perselyezés*. Azért, mert a perselyezés nem egyszerűen pénzügyi, hanem a liturgiában javainknak, amelyeknek szükségünk vagyunk, jelképes visszaadás az Úrnak. Ezért a hárs-jelvény adja, amit ad. Azt is mindenki megérti, hogy a templomnak is szüksége van anyagiakra, hogy fenntartása biztosítható legyen.

⁴ Liturgikus Konstitúció, 72.

Különösen az Egyesült Államokban, ahol az Egyházat anyagilag nem támogatja az állam. A hívek tartják fenn a plébániájukat. Ezt meg is teszik, a Szent István Király Templom hívei évente bizonyos összeget felajánlanak, ezt leggyakrabban csekken küldik be. A vasárnapi perselyezés pedig szintén része hozzájárulásuknak. A beküldött adományaikért évente igazolást kapnak és ez levonható állami adójukból. A perselyezést az usherok, a Szent Név Társulat tagjai végzik.

A **szentáldozás** sokaknál kézben történik, de többen megmaradtak életük addigi gyakorlata. Kétféle alkalom akkor közzétehető, ezt a detroiti ferencesek által ajándékosztott két részes áldozattal edényekkel oldjuk meg. Az **elbocsátás** és **hirtetések** vannak a következő hét eseményeinél, valamint a hét jelesebb szentjeinek a felsorolása és ezzel kapcsolatosan a katolikus vértanúságunknak a tudatosítása. A kivonulási ének a Hittani Nemzeti Himnusz énekjének el. **Minden hónap első vasárnapján** mindkét szentmise Szentségimádással és áldással zárul. Májusban a Loretto-i, júniusban a Jézus Szíve litániákat imádkozzuk a Szentmisék végén. A kivonulás alatt a Gazdasági Tanács elnöke vagy valamelyik tagja viszi ki a hívek adományát tartalmazó kosarat, vagyis a perselyt.

AZ ABLAKOK

Amikor 1974-ben Father Mihályi Gilbert a Szent István Királyhoz került, az oltárképen kívül semmiféle magyar jelleget nem talált a templomban. Volt ott néhány szobor, de egyik sem magyar szentjeinké. Mert hiszen magyar templomban a magyar valóságot mi adhatná meg beszédesebben, mint éppen a magyar keresztény lelkiség nagy fiainak a jelenléte. Mivel a nyugati oldalon levő 13 ablak egyszerű üveggel volt fedve, adva volt a nagy hiányt, hogy oda magyar szentjeink színes üvegportréit helyezzük el. Az új lelkipásztor azonnal hozzátette, ennek minden háttérrel örömmel elfogadott tervnek kivitelezéséhez. Ez természetesen nem történhetett máról-holnapra, hanem terv szerint végre. A cél nem a templom díszítése volt. Mi sem tagadható, ezt is szolgálta. De igazában azt akartuk, hogy a magyar szentek galériájával a magyar kereszténység óriásainak társaságában lehessünk. Ezért bennük nem mint valami múzeumi képtárgyat láttunk, hanem a magyar istenes élet szépségét szemléltük.

A RÓZSÁK SZENTJE

Father Mihályi Gilbert gondolatát azonnal megértette Csák András, aki az eléggé fiatalon elhunyt felesége - Lucy Mária -, emlékére a Szent Erzsébet színes ablak felállítását szponzorálta. Szent Erzsébet az "Asszony", mert élete szenvedésében, keresztmordozásaiban nem tért össze, hanem inkább a krisztusi szeretet egyre közelebbi megéltésében talált rá élete céljára. A "Asszony szeretet asszonya", mert a Poverello, Assisi Szent Ferenc nyomdokán az evangéliumi szegénységet vállalta, hogy Jézust szolgálja az elhagyatottakban és a nincstelenekben. És amikor fősvény, zsugori és irigy rokonai körébe vonták, hogy mit visz ki onnan a könyében, röszkék virultak ott, amikor feltárta nekik. Rózsák, az ajándékozás örök-szép szimbóluma.

MARGIT MŰVEZEKELVE SZÜLLNÁK

Az Árpád-ház szentjei dinasztájának egyik gyöngyszeme, amit neve is jelent, Szent Margit. A második templomablakban, a bejáratától számítva - a vezeklő bűnbűntetés az engesztelő áldozat felejthetetlen Eljegyzettjét szemléltethetjük, aki a haza egyik tragikus történelmének idején önmagát ajánlotta fel Istennek kiengesztelésül. Áldozat nélkül, hirdeti évszázadokon át, aligha lehetséges egy népnek megérteni a magást. Bűn ennyire is tragikus emberileg, a vértanú, az áldozatok, a hársok odaadása élete a magyarság szebb jövőjének a vége. Ezt az első két színes ablakot Bakó Gábor és Trajzolt tervezte és a Dolgas Valeska litvánienek által készíttette.

SZENT ISTVÁN ÉS A MAGYAROK NAGYASSZONYA

Szent István az országalapító. Politikailag, mert az ő zseniális munkássága révén került fel Magyarországra Európa térképére. Vallásilag, lelkileg, mert ő tudatos és cselekvő hátrahagyta véglegesítette a már elkezdett megtérését a pogány magyarnak és immár ezeregy száz éve ünnepeljük Szövetségünket Krisztussal. Mert Szent István nem homokra, hanem sziklára építette a hazát. S ha

balsors tépi a magyart, és lesznek magyar menekültek a XXI. században is Chicagóban, Szent István
 °r°k®g®nek erej®ben ism®t 14Rlj®k. A Szent N®v T®rsulat nagyobb adom®nya ®s t®bb h®z®nek
 kisebb hozzájárulása tette lehet®v® a Nagyasszony és Szent István király egymás mellett álló színes
 ablakának megvalósítását.

SZENT MŰRE: A JŰVŰRE FELELŐ SEN FELKÉSZÜLŐ KIRÁLYFI

Át a testben a lelket"- csak ez lehet a felelős szilánkolgatómak és a tudatos krisztushívőknek
 kérés: a ifjúság életalakzat- vezéreszméje. Ebben örök példakép Szent Imre. Sokáig kezében liliumot
 tartva ábrázolták. Ez a lilium kifejezi az emberi és a keresztény értékrend teljességét. Szent Imre a
 testi- lelki tisztaság életét élte. Hiszen jóváhagyó alakulása nagyban függött attól, hogy elkerülje a
 tavaszi májusi fagyok kártevését és így a termés ígértét biztosította. A hedonizmus korában Szent
 Imre időszerűt mutat. De ez a királyi ifjúság nem egydimenziós példakép, lilium a nem csak a hatodik
 parancs terén való felelősségre mutat, hanem a jóváhagyóra való felkérés: a felelősségre is. Minden
 megtett, hogy hivatására minden tekintetben a legjobban növekedjék éretté. Szent Imre egész ember
 és egész keresztény. A kamaszkor viharában éppúgy mint az életre készülés más nehézségeiben is
 öntudatos munkáltságban a felnőttes ember kialakítását. Nem volt semmilyen egykorú neki, de kinek
 is lehetne. Kérem a nefejezés azonban segítette abban, hogy felelősen életvitel egyre folytassa.
 Ihlessé fiataljainkat ígéretes ifjúsága! A Juhászlegény szegény juhászleány című népszámt
 plébániai színészgárdája állta a kiadások jó részét.

SZENT LŐSZLŐ A HONVÉDŐ HONSZERVEZŐ, ÉLETMENŐ LOVAG

Szent László: a dalis brfaként, hRs viBz s kereszNy lovagknt fñik eR a legendsk s a történeti krónikák világából, akiben a z Rsim agyar virtus az @letszentsggel oly t°k@letesen pšrosult. Arany János *Szent László* cñTmTvbén dolgozta fel a nagyvšradi s°rjšb·l felpattant@s a kunok besenyRk ellen gyRzehes cseham i ;tk°zet hRsRt. Az t°rRnt ugyanis, hogy n@gy pogšnyal a harcban megv°vott, majd utšnaeredt az °t°diknek, hogy kiszabad°tsa Rle az elrabolt lešnyt. Templomunk színes ablaka ebben a lovagi szolgálatban ábrázolja, amint lova ágaskodik, készen a bevetésre, és Szent László páncélban és bárdal a kezében indul megvédeni az életet és a hazát. A sz@tesR orszšgot¼jra egyR form lta s ezRt a mšsodik orszšgalap°t·kRnt is tisztelj.k. Istvšn kiršly szent@ avatšsšt is R kRreln ezte. P@bšnišnk Lšszl· nevet viseR tagjai nagyobb °sszeggel jšultak hozzá emlékének megörökítéséhez.

SZENT GELLÉRT ISTEN NÉPEBE GYŰJTETTE A MAGYARSÁGOT

Velencei bencés missionárius, aki a tóbbi hithirdetővel együtt Áz 14j és 190k szövegét népszerűtette az magyar népben. Szent István király fia, Imrenek neve miatt, később Csanád püspöknek tette meg. Amikor egyszer Budára tartott, a pogány lázadók egy csoportja megölte. Hálás népe vértanúsága helyén szobrot emelt tiszteletére és Gellért hegynek nevezte el a mártírja helyét. Templomunk színes ablaka úgy örökíti meg mártír misszionárius püspökünket, amint szobra városunkban a Duna mentén, magasra emelt missziós keresztjével mintázza arra hivatva, ahogy II. János Pál pápa írta a magyar Egyházhoz Szent Gellért szövegének millenniumán: "Legyetek a Krisztusba vetett hit és a kereszténység tanúi saját népetek körében". A lengyel-amerikai hívek Szent Terez kongregációjának adományából, állítottuk fel Szent Gellértnek halálából ezt a díszes emléket.

KAPISZTRAN SZENT JÁNOS

Itáliából jött és a ferences barátok tüzes prédikációival vitézeket toborzott Hunyadi Jánosnak, aki védte Nándorfehérvárnál - Belgrádnál - Magyarországot és Európát a kereszténységre való nem szomszédok ellen. Nem volt magyar szellemű, de a pogány föld ellen szabadságharcosként magyarságot lett és a hitért életét áldoz. Hárs volt magyar szentjünk között tiszteljük. Tisztelte gyorsan elterjedt. Színes ablakunk úgy örökíti meg, amint csuhája felett a keresztényvitézek ingét viselve indulnak és prédikál, s tapossa a földet földhöz és szőlő a nagy magyar győzelem jeléül. A 1456. július 21- 22 győzelemre II. Miklós pápa rendelte el a doli rangyalást. A nándorfehérvári hárs szabadságharcosnak a chicagói Szabadságharcos Szövetség állította fel emléket.

MINDSZENTY JÓZSEF ISTEN ÉS A HAZA SZOLGÁLATÁBA

A Sacra Pannonia - Szent Magyarország - apostolának és a szovjet kommunista elnyomás elleni magyar ellenállás rendíthetetlen harcosának halála 10. évfordulóján, 1985. május 5-én állítottuk fel emlékét templomunkban. A színes ablak elkészítését Mr. & Mrs. Kocsis István, Mr. & Mrs. Várfay István, Mr & Mrs. Schl auch János, Po · s Gabriella és sok adománya tette lehetővé. Ahogy a hívek akarták, Mindszenty József püspöki ornátusban áll és jobbával, amely annyira kifejező, e remutat: az eletszentéig és amagyar nemzeti létünk teljesebb megértése felé. Az, aki a balsorsos ezer évünk egy végzetes idején rendületlenül állt Istenért és Hazáért, méltó arra, hogy nemzeti nagyjaink társaságban foglaljon helyet. Kénoni boldoggyavatásamag a jövőre nézve a kérdése, de írt szavaink oltszén tisztelők és ezért kérjük: Mindszenty József, Isten szolgája, imádkozzál népedért és vezess bennünket!

A SZERETETSZOLGÁLAT A PLÉBÁNIKÖZÖSSÉG KÖTELESSÉGE

Az Egyháznak hármasküldetése van: kerygma, liturgia és diakonia. Ez az utóbbi sokféle tevékenység, de a szeretetszolgálat fontos része. Szent István Király plébániánk is igyekezett megfelelni ennek a keresztény kötelezettségnek. Például a II. világháború után sok segítség ment az · hazába és az európai menekült táborokba pénzben és használt ruhában. Erről a Szent Növényszállítási Társulat Jegyzőkönyve tanúskodik. Hogyan gyakoroltuk azóta? Igaz, Jézus azt mondta, hogy ne tudja balkezed, mit tesz a jobb kezed (Mt 6, 3-4), a testvéri szeretetszolgálat nem arra való, hogy dicsekedjünk vele. Viszont közösség vagyunk, tetteinket figyelik, s talán számon is kérik. Ezért röviden tárgyaljuk az adunk erről a plébániai szolgálatról is.

EGYHÁZMEGYEI ELVÁRÁSOK

A chicagói Egyházmegyei bencés szerzetesek rendszeresen felszólítják plébániáit közcélokra való adakozásra. Évente van külön perselyezés a szemináriumra, az egyházmegyei karitászra, az egyházmegyei sajtóra, a katolikus egyetemre, missziókra, *human development*-re, stb.

A Egyházmegye szorgalmazza az 1. SHARING programot, amelyben a tehersebb plébániák megosztják leírásukat a szegényebbekkel. Ami Szent István Király Plébániánk a szomszédságban, Le Moyne utcában levő **St. Aloysius** főleg spanyol nyelvű plébániával vagyunk ilyen kapcsolatban. Hírlap és újságok elterjesztése ismert gyűjtünk a szegénykonyhára. Ezeket hűveink adják össze. De rendkívül gyűjtések is több száz körbejönnek.

MAGYAR KÖTELESSÉGEK

Mivel magyar község vagyunk, magyar feladataink is vannak. Előszörban plébániák, egyházmegyék által tudjuk a legbiztosabban eljuttatni adományainkat azoknak akik arra a legjobban rászorulnak. Évente jótékonsági ebédeket, gyűjtéseket tartunk és az általános összeg felhasználását szemmel kísérjük. Miskolc-Héricsabára Dr. Sedon László plébánosnak a templom felújításra tartottunk jótékonsági ebédet. Azon kívül magyar ember jól tudja mit jelent Trianon. Mindent meg kell tennünk a határon kívül élő testvéreink sorsát jobbra fordítsuk. A Nagyvárad-i pápának juttatott összegekből Hegyközségben épült kis kápolna harangot kapott Szent István tiszteletére a Chicagói magyar katolikusok ajándékából, ahogy ezt a felirata is hirdeti. Mert a szeretet soha el nem fogy. 1 Kor 13, 8. Ezzel a szeretettel kéldtünk 1200 poundnyi (kb. 550kg) ruhaneműt egy erdélyi református faluba is.

MAGYAR BÍBOROS LÁTOGATÁSOK

MINDSZENTY JÓZSEF BÍBOROS ÚR 1974. JÚNIUS 22.

Mindszenty József bíboros hercegprímás amerikai útja során 1974. június 22-én szombaton Chicagóba érkezett. Hosszú heteken át a fogadóbizottság, amely az összes chicagói egyházakat és szervezeteket magába foglalta, serényen dolgozott, hogy méltóan fogadhassa korunk legnagyobb

magyarját. E napot mind Illinois állam kormányzója, mind pedig a város polgármestere ünnepi kiáltványában "Mindszenty József Bíboros Nap"-nak nyilvánította.

Chicago! Cody bíboros vár a repülőren papja itt lesz mint St. Louis-ban is - készen tartja, már a város kulcsát az Öregek Tanácsának elnöke A világ legnagyobb épülete, a New York-i Empire State Buildinget is lepipáló Sears kolosszusa tövén hajtja a kocsit az érsekséghez, amelynek nagy kávézótermében már felsorakozott a magyarság, a bíboros régi, szeretett papja, dr. Mihályi Gilbert plébános vezetésével.

Cody bíboros szívesen találkozik a magyar emberrel, mondja: Egy vagyunk, mint Péterfi, mikor anyjával készült találkozni, jutott eszébe számtalan szebbnél szebb gondolat, de most mi is alig tudunk szólni, csak köszönjük, köszönjük, hogy eljött hozzánk.

- Tudom, jól tudom - válaszol Mindszenty -, hogy Chicago magyarjai több időről időre eljönnek, mint a mai nap. Tudom, hogy nehezebb is van, amikor kevesebb időről jutott erre a városra. Mindenesetre igyekszem pontosítani a találkozásban is azt a szeretetet, amit a példakép az arcaival szemben kell, hogy érezzen és érez is....

Így vigasztalja, csaknem bocsánatot kérve és egyben, biztatva a chicagói magyarokat, akik szerették volna, ha nekik is legalább két nap jut. De erre is, éppen mert rövid a találkozás, fokozottabb erőfeszítéssel és még nagyobb színpaddal fogadják a főpástort. Tele van Velük a hatalmas "Holy Name" katedrális csak úgy, mint a kisebb, bár eléggé tágas magyar Szent István templom. A napi evangéliumhoz fűzi buzdítást is, mint szerte Amerikában, itt Chicagóban is.

- Egészen tiszta, odaadó lélekkel kell az Úr Jézust magunkhoz vennünk. Aztán fontos saját családjában az imádság, magyar szentjeink Kérve kérek benneteket, amit mi kaptunk az elveiktől, tartsuk meg. Ezt a örökséget adjuk tovább. A szíveknek roppant nagy a felelőssége... Kérve kérek benneteket, a mentesítést kapcsoltok ki az életetekből. Legyetek cselekvő, tevékeny hárs és magyarok. A kereszténység cselekvés, imádság és munkálkodás. Ezt kötöm lelketekre, akkor a mai Evangélium megtette a maga szolgálatát lelketekben. Ámen.

A katedrálisból a bíboros és kísérete elindul a magyar Szent István egyházközségbe. Ft. Mihályi Gilbert Várja itt hívei élén.

Bár mindenütt, végig Amerikán, díszmagyarban várták a bíborost az asszonyok, talán itt Chicagóban a legfestőbb, legpazarabb, legszínesebb a kör, amely fogadja. Több mint ötven remekbe készült drága, történelmi díszmagyar az asszonyokon s itt a legtöbb a kalotaszegi varrottas, a matyó vagy mezőkövesdi népviselet. Ha egy Madarász vagy Munkácsy történelmi körpet akart volna festeni a bíboros amerikai útjáról, Chicagót választotta volna háttérnek. Mint ahogy itt szédültek meg legjobban az amerikai TV-emberek és riporterek is, csodálva és pillanatnyi szünet nélkül fotografálva a festői magyar ruhákat, a pőrös leányokat vagy a gyerekek tündéri sorfalát, amint virágbokrok között hosszú botjaikkal mintegy részt szívnak mindenfelé, amerre a hercegprímás látja visz. A 83 éves agastyán főpap erősen hangjában, a szívek és gyerekek kölcseinek szeretetéről szívesen példaképükben, a fejük nyálkezekben, oly sokszor szívesen emelt jobbiban, az elrettentésekben- mindebben ott lüktet a történelmi Magyarország, mert Mindszenty József köré úgy sereglett egész Amerika magyarsága, mint 1945 és 48 között az otthon népe.

Az érseki rezidencián megrendezett ebéd után, délután fél háromkor érkezett meg a főpástor a magyar templomba. A 35 Kolumbusz Lovag a katedrálisból ide is elkísérte. Zsúfolva megtelt templom várta, azt mondták, fennállása óta ez rekord sokaság volt. A kisteremben is alig lehetett mozogni. Az utcára szémosan kiszorultak. Amikor a főpástor kilépett autójából, Mihályi Gilbert plébános köszöntötte hívei élén. Templomi kórusunk pedig Varga Pál vezényletével az Ecce Sacerdos Magnus-sal fogadta. Bevonulása után Mindszenty Bíboros úr imádkozott a magyar hazáért, a magyar egyházért és a világgá szétszóródott honfitársakért. Szentbeszédében keresztény életre, magyar öntudatra buzdított, valamint szívesen szívesen, egyetemesen az anyanyelv szépségeire. Ezzel kapcsolatban kitért a Hétvégi Magyar Iskola fontosságára és igen ajánlotta, hogy az ne vasárnap, hanem szombaton legyen. A templomi szertartást szentségi áldás fejezte be. Innét a nagyterembe vonulunk, ahol a beteg Richard Daley polgármester népszerűen látta a város kulcsát Chicago Tiszteletbeli Polgármestere kinevezésének. Dr. Ripa Károly pedig a Lengyel Magyar Világszövetség meleg üdvözlését tolmácsolta. Majd az egyházközség, a város és környéke magyarsága köszöntötte Egyházunk és Hazánk Védőmezejét. Az üdvözlések végén a Magyar Nyelvi

Iskolánk növendékei Varga Pál igazgató vezetésével magyar dalolással kedveskedtek. Polgár Melinda szavalata kötötte le a figyelmet, Chicago Kodály Kórusa énekszámaival emelte az ünnepi hangulatot. A Magyar Kórus az énekletes művészetével gyönyörködtette a Magas Vendéget és a tiszteletre méltó asszonyaink és leányaink szívesen részt vettek a koncerten. Koós László, a Szent Név Társulat elnöke és Horváth Béla, a Fogadóbizottság titkára, biztosította a nagy tömegben a szabad mozgást és felvilágosítást adtak, akinek erre szüksége volt. Békly Ernő és Mogyoróssy László pedig a biztonsági felügyeletet látták el.

A továbbiakban Horváth Margit és Béla átvették a Bátorosnak Chicago Dicsőítőalbumát. Bővebb körülmények között megmutatták a város és magyar plébániáinak történetét tartalmazó képekben. Ezeket a képeket a köznevelési szervezetek vezetőinek és tagjainak aláírása egészíti ki. A Dicsőítőalbum Mrs. Horváth Margit önzetlen munkáját dicséri.

Emlékkönyvet isadtunk ki. Mindszenty József és VI. Pál együttes képe díszíti, amint a Pápa a szent István Római-ban megjelent Bátorost, az éppen a szent Pál szinódusba bevezeti. Ebben a szövegben nekünk és a világnak is a magyar. És amit hetekkel ezelőtt San Francisco-ban mondott, hogy, Mindszenty is Hungary and Hungary is Mindszenty" azt most Chicagóban is átérzte mindenki, amikor az utolsó pillanatokban magyar kórus búcsúztatta a bíborost. Az ajándékok átvétele után már nem volt maradásuk. A Bíboros úr átváltott a plébániára és már búcsúztak is. Siettek a következő magyar közösséghez. És amikor a kocsi útján a lement East Chicago felé, bizonyára még sokáig fülbe csengett Chicago magyarjainak Kodály-kórusa, amint neki, érte, róla énekelte:

- Isten, téged csak hűset, Isten, téged csak bízunk. Á

ERDŐ PÉTER BÍBOROS ÚR. 2004. JÚLIUS 5-12.

Július 5. Helyi idő szerint 13 órakor szűlt le a nagy Chicago-ban. A repülőgépen Skerl Alfons és Vas László magyar lelkészek vették Erdő Péter bíboros urat és kísérték. Bíboros úr a Szent István plébánián kapott szolgálatot. A köznevelési és közéleti életben a Bíboros úr lement.

Július 6. A reggeli szentmise után Vas László atya, a Szt. István plébánia magyar lelképásztora vezetésével, látogatást tett a bíboros úr, Kelet (East) Chicagóba. Skerl Alfons plébános atyánál, a Szentháromság Plébánián, egykor nagy magyar közösség élt. A plébánia az acélgyár mellett található, ahol több 10 000 magyar élt és dolgozott. Ma már inkább csak magyar leszármazottak vannak, akik nem beszélnek magyarul. A plébánia Női egyháza tagjai, rendszeres foglalkozások keretében magyarul beszéltek (csiga) beszélgetnek, az ebből befolyó összeget a plébánia fenntartásának céljára fordítják. Bíboros úr megáldotta a közösséget majd tovább indult Vámos József atya plébániájára, aki felvidéki származású, de már USA-ban született és itt tanult magyarul. A helyi püspökségen dolgozik, az egyházmegye misszionáriusának tevékenységét. Ezen után meglátogatta Dale, Gary püspöke fogadta a magyar küldöttséget.

Július 7. a reggeli szentmise után Fonzi atyával elindultunk St. Louis-ba. A jelenlegi magyar lelképásztorkodást ellátó szudéta német atya Paul Spilman látja el angolul a magyar pasztoriációt St. Louisban. Az egykori magyar templom Szent István, ma pedig Szent Mária Győzedelmes Királynőjének tiszteletére van szentelve. Este találkoztunk a helyi magyarokkal.

Július 8. Városnézés. A St. Louis-i magyaroknak a szentmise 19 órakor kezdődött az egykori Szent István templomban. A bíboros urat 130 fő részvételével fogadta, akiknek nekik és köntösük is volt. A kiegészítő feladatokról mindenki követte tudta a magyar nyelvű szentmisét (a feladatot Paul Spilman készítette). A szentmise után a közösségi helyiségben mindenki bíboros atyához járult egy-egy beszélgetésre, egy kedves szóra. Nagyon örültek a jelenlévőnek a rövid találkozásnak. Az egykori Mindszenty István-képek is megmutatták a bíboros úrnak, amelyből néhányat átvették az esztergomi Mindszenty múzeum számára.

Július 9. Visszatértünk Chicagóba. Este két óras hajókiránduláson vettünk részt a Michigan tavon.

Július 10. Szombaton a bíboros úr reggelinél találkozott az egykori plébánossal Eördögh András SJ. atyával, aki annak idején sokat tett a Szent István Templom felújításáért és közben tartásért. A éves kanadai utazása során mindig időt ejti a plébánián és megismergeti kedves barátait. Delelőtt K

Rigó László püspök úr két gyermeket keresztelt a Szent István templomban, miközben a bíboros úr a hivatali teendőket véggezte el, majd fogadta a magyar sajtó képviselőit. Ugyan a Paprikásházban beindultunk ebédelni. Bőrsze Tamás a vendéglátó tulajdonosa várta a bíboros urat és később. A tulajdonos személyes meghívásnak tekintette az ebédet, így a bíboros úr személyes ajándékkal viszonzta ezt a figyelmességet. Kelet (East) Chicagóban a Szentmise 5 órára volt meghirdetve. Mintegy 80 főnyi idős lelkes hívő várta a bíboros urat. A szentmise Fonzi atya felzetet készített, amelyben az egyházmegyei képviselői az önértékelés a magyar válságokig minden fel volt téve. A Szentmise után a közönség hátszobán a sok helyi klub és közösség vezetője egyenként is köszöntötte a bíboros urat.

Július 11. vasárnap.

Az ünnepi szentmise 11 órakor kezdődött, melynek befejezése után dicsőítő várta Magyarországi prímását és a megjelent vendégeket. A július eleji nyári vasárnapon a párás kánikula dacára is szépen megtelt a templom a helyi magyar társadalom, vallási és politikai szervezetek vezetőivel, tagjaival, valamint a katolikus hívőkkel, akik meleg szeretettel fogadták a díszes vendégeket. A szentmise kezdete a hízigazda Ft. Vas László: „dicsőítő és köszöntő”-t Dr. Erdő Péter bíborost, akinek egykor tanítványa volt a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. A Bíboroshoz intézte szavaiban, megemlítette, hogy a helyiségben jelen van a Szent István Király templom múltja, jelene és reményeink szerint a jövője. Ertve ezalatt, hogy itt van közönségünk Budapesti, Ft. Erdő András atya, aki 1987 és 1991 között négy évig volt plébánosunk Chicagóban. Ft. Vas László a jelentéskészítőt, majd a templom jövője a bíboros kezében van.

A chicagói katolikus érseksége 7 segédpüspöke közül a területileg illetékes John Manz püspök és a helyi esperes Michael Danek személyesen vett részt a szentmisén és mindketten szervesen bekapcsolódtak az ünnepi, többnyelvű szentmise celebrációjában. Többnyelvűt választott, mert a szokásos magyar mellett ezáltal az áldozat szertartását latinul olvasták az oltáriszolgálat. Dr. Erdő Péter bíborosnak segédkező papok: John Manz, Ft. Vas László, Kiss Rigó László, Ft. Michael Danek, Ft. Skerl Alfonz és Ft. Eördögh András. A bíboros beszédét pedig dr. Kiss Rigó László tolmácsolta angolul a chicagói érsekség megbízottai és az amerikai közönség számára. Már a bevonulási ének: *Ecce Sacerdos Magnus, Isten, hazánkért érdeklünk eléd* is közönséges hangulatot keltett, akárcs a díszes csoport, amelynek végén, kezében a pásztorbottal a bíboros, prímás érkezett. Az ünnepi szentmisén, a homiliát (a szentbeszédet) Dr. Erdő Péter bíboros az evangéliumban felolvasott gondolatokhoz csatolta, majd meleg szavakkal, szeretettel köszöntötte Chicago város magyarságát és a szentmise résztvevő hallgatóságát. Az ígármás szamaritánus evangélium szerint beszélt a bíboros:

„Az Isten olyan gondoskodó szeretettel halmoz el minket, hogy még arra is van gondja, hogy a fémkerék kóltáseket is meg fogja érteni. Ilyen bízott az Isten. Nem elég nekünk a szeretetrel elmélkedni, - elmélkedni tudtak róla Jézus kortársai is -, a vallási életnek a professzionistái, azok elmélkedni mindig tudnak, tanítani mindig tudnak, de itt a hétköznapi életnek a gyakorlatáról van szó, és ezt fogja Jézus szemmel nézni. Nem azt, hogy milyen szöveget gondoltunk az embertársi szeretetről, hanem, hogy ténylegesen mit tettünk mi magunk, amikor módunk volt rá. A magyarságunkat, pedig többféle módon próbáljuk meg megélni, ki a nyelvet beszélve, ki ellátogatva Magyarországra megismerve a szokásainkat. Jézus küldi a tanítványokat és egyházát és benne mindannyiunkat, hogy mindent tegyünk meg embertársainkért, hogy mi is közvetítsük feléjük azt az Istenszeretetet, amely Jézus által nekünk már kijutott. Emberi küldetésünkhöz kultúránk, azonosságunk, értékeink válla lássa és megértsse is hozzá tartozik. A nyelvek, a népek kultúrája a Teremtő Isten ajándéka, becsélni, megosztani közzévetésünkkel keresztny feladatunk. Aki tudja a nyelvet, írja, adja tovább gyermekeinek, aki nem tudja, igyekezzen megismerni a magyar kultúrát, akár a nyári hazalátogatás keretében is. Ápoljuk itt a magyar közösséget, templomot, szentmisét.

Nyissuk meg szívünket sok felé, amint tetek ezt a dicsőítő hangzott el a bíboros úr beszéde.

Az áldozás alatt többek közt, a kedves és régen hallott: *„Jézus szíve szeretlek”* kezdte a szentmisét, zengett, amely Ft. Mihályi Gilbert plébános imádkozása alatt oly sokszor szövegezte a templomunkban. A szentmise végén, az elbocsátás előtt Ft. Vas László felhívta Dr. Erdő Péter bíboros figyelmét, hogy

mise alatt ugyanabban a székben ült, mint egykor Mindszenty József hercegprímás az 1974-ben történt látogatásakor. Végül a bíboros úr még egyszer szólt a plébánia közösségéhez, magyarul mondott beszédét ezúttal is Kiss István Rigó László segédpüspök tolmácsolta angolul. Kiss István Rigó segédpüspök Indiában nevelkedett, s ez által kiifjult, beszélt az angol nyelvet. A szentmise végén a Szent István Király templom kórusa a kórusvezetessel együtt énekelte el az Amerikai, majd a Magyarországi Székely Himnusz, a nagyszerű akusztikájú koncertekre is alkalmas templomban. A kivonulást a *Nagyasszonyunk hazánk reménye, és Óh Nagyasszony, nemzetünk reménye* kezdetű énekek kísérték. A templom ünnepély ezzel véget ért, a plébánia házi székben felment a kórusokkal hagyta el a templom területét, és vonultak le a Mindszenty József nevű viselőjének terembe, ahol az ünnepi ebédet tálaltak a plébánia szorgos dolgozói.

Az ebédnél a bíboros úr örömmel látta viszont Nt. Dr. Tenke Sándort a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem volt rektorát, akivel önkéntes barátságban van, abból az időből, amikor a bíboros úr volt a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora. Tenke Sándor jelenleg a szabadságon van. Nt. Dr. Tenke Sándor lelkész helyettesíti a Norridgei Magyar Református Egyháznál. A bíboros úr továbbá szeretettel üdvözölte Nt. Karl Ludwig református püspököt, valamint Nt. Balogh Andrást a chicagói Szabad Magyar Református Egyház lelkészét. A kórusvezető beszédek Babochay András az Egyháztanács elnöke, valamint Varga Péter a Chicagói Magyar Klub elnöke mondották, az elbűvölő plébánia, míg az utóbbi az összes chicagói magyar egyesület nevében köszöntötte a bíborost és kíséretét. Ebéd közben a bíboros úr, John Manz püspökkel beszélgetett a Chicagói katolikus helyzetről, különös tekintettel a magyar kórusvezetőre nézve. Az ünnepség utolsó kora este a Sears Tower felhőkarcolóból néztük meg a várost.

Július 12. Helyi Reggeli után Skerle Alfonz és Vas László atyák születtek a bíboros urat és kíséretét South Bend városába, ahol este a Notre Dame egyetemen angolul miséztek, és ugyanott kaptak szállást is. A további napokra Detroit, Cleveland, Toronto, Hamilton, New York és Washington szerepelt a listán

Áneken az benyomásom, hogy ez itt most egy nagy kórusvezető nyilatkozta a bíboros úr a Kanadai-Amerikai Magyarok közösségének. Majd így folytatta: **Ábizonyos nagyon fontos helyeken fenn kell tartani a magyar templomot. Ilyen speciális hely Chicago, ahol van annyi magyar, hogy újságot olvasnak, ahol bizonyos kulturális megnyilatkozások vannak, ott nekünk lelkipásztori szempontból jelen kell lennünk. A város földrajzi fekvésénél fogva is alkalmas arra, hogy vonzás-körében távolabbi közösségeket is ellásson. Tehát Chicagót a Magyar Egyháznak nagyon fontosnak kell tartani.**

Azzal, hogy a dél-chicagói Magyarok Nagyasszonya plébánia megszűnt, a Szent István Király Templom a nagy Chicagói egyházmegye egyetlen magyar katolikus plébániájaként maradt és hetven éves működését hivatalos tudattal folytatja tovább Magyar-Amerika szolgálatában.

WASS ALBERT *Üzenet haza*

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.
És törvényei vannak a szeleknek,
és nek, h·nak, fellegeknek
és nincsen ború, örökkévaló.
A v²z szalad, a k²m arad,
a k²m arad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska rágja is le a vetést.
Ha vakond túrja is a gyökeret.
A vil²g f^o l^o t²rk^o d^{ik} a R^{end}.
S nem vész magja a nemes gabonának,
de híre sem lesz egykor a csalánnak:
az id² l^{em} arja a gyomokat.
A v²z szalad, a k²m arad,
a k²m arad.

Üzenem az erd²nek: ne f^oljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert er²sebb a balt²n²l a fa
s a v²rk² csonkb^o l^o virrad^o tavaszra
1/4j erd² sarjad gy²zed^o m^{esen}.
S még mindig lesznek fák, mikor a rozsdá
a gyilkos vasat rég felfalta már
s a sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...
A v²z szalad, a k²m arad,
a k²m arad.

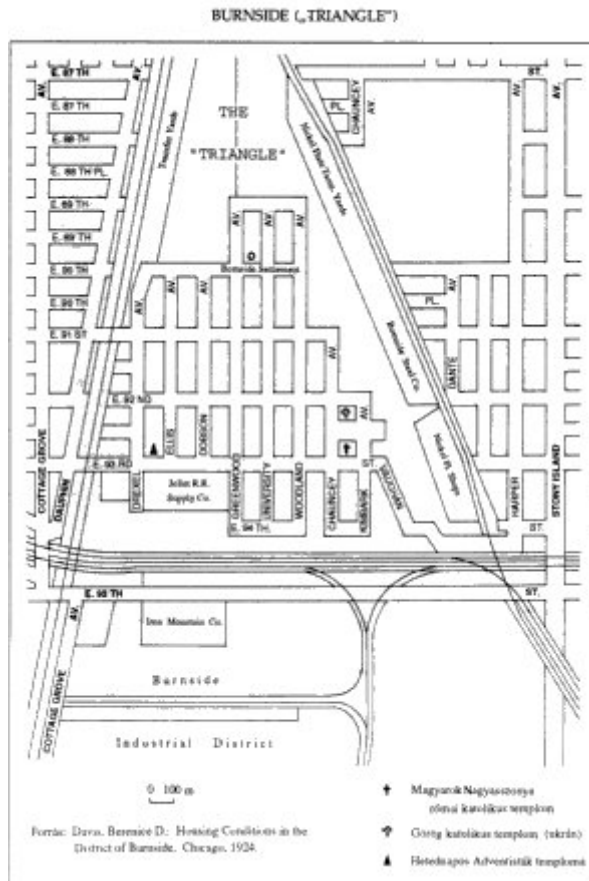
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyen²l^o tesz^{ik}is a földdel,
nem zed²kek R²v²lt²sa in
j^onnek m^{ajd} 1/4jra boldog @p²rk
és kiássák a fundamentumot
s az erk^o lcs²si, h^o feh²rk^o v²re
em²nek falat, te²rt, t²mp²l²ot.
J^on ezer 1/4jK²m²vesK²el²en,
ki nem hamuval és nem embervérrel
köti meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel

@s @p²t @gi k²rk²l²1/4j haz²st.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundam²ent²om Isten²l²val^o.
@s Isten²l²val^o az akarat,
mely újra építi a falakat.
A v²z szalad, de a k²m arad,
a k²m arad.

És üzenem a volt barátainak,
kik megtagadják ma a nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a barátjok leszek
@s nem lesz bossz²4, gy²l²let, harag.
Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk
és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:
a v²z szalad, de a k²m arad,
a k²m arad.

És üzenem mindenkinek,
testvérnek, rokonnak, idegennek,
gonosznak, j^onak, h²ts²gesnek @s al²val^onak,
annak, ak it a f²js² T²z @s annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fönt a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
s a víz szalad és cs ak a k²m arad,
a k²m arad.

Maradnak az igazak és a jók.
A tiszták és a békességeselek.
Erd²rk, hegyek, tanok @s em²berek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!
Likasszák már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És léssen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megméretik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a v²z @s csak a k²m arad,
de a k²m arad.
Bajorend²,1948

Burnside térképe
Az iskola

1. Munkásnegyed a South Chicago-i acélgázár tövében, 1911.

2. A burnside-i magyar negyed háza, 1923.

Század eleji képek a környékről
Utcarészlet 2004-ben

A Magyarok Nagyasszonya templom helyén épült lakások a Catholic Charities tulajdonában vannak

Korabeli Újság híradások a Szent Imre templomról

CHICAGOI SZENT IMRE RÓM. KAT. HITKÖZSÉG.

2445 N. Washtenaw Avenue.

Plébános: Rev. Kasztovszky Imre.

Istentiszteleteink. Szent misék: vasárnap d. e. 10:30, köznapokon d. e. 8 órakor. Liturgia a vasárnapi szent mise után. Gyóntatás a napi szent misék előtt, azonkívül szombaton délután 4 és este 7 órától kezdve. Keresztelés a szent misék után. Esketés és temetés a mindenkor velükjáró szent misék után.

Templombucu. Örömmel jelezzük, hogy hitközségünk legelső templombucuját: Szent Imre ünnepét követő vasárnapon, azaz november 11-én tartjuk meg a legünnepélyesebb keretek között. Templombucunk lelki részét az ünnepélyes szent mise, szent beszéd, hivatás szent áldozása és oltári szentségi körmenet, anyagi részét pedig a sok szép magyar mézeskalács és bucsuból fogják képezni.

Közös szent áldozás. Oltáregyletünk buzgó tagjai havi közös szent áldozásukat november 4-én a nagy szent mise alatt fogják végezni. Érmek viselése kötelező.

Halottak estéje. Hitközségünk egyik legkegyelmezesebb estéjét: halottak estéjét november 4-én este pont 8 órai kezdettel fogjuk templomunkban megtartani.

Ft. Kasztovszky Imre

Szombati magyar iskola Chicagóban

A chicagói róm. kat. egyház kebelében létesített magyar iskola iránt általános az érdeklődés és hétről-hétre több tanítvány jelentkezik, akik így a plébános Dr. Kasztovszky Imre részéről magyar nyelven a hitoktatásban részesülnek, a magyar írást és olvasást meg Bayer Mihály mérnök, magyarországi okleveles tanító vezetése alatt tanulják. Az iskola, ami egészen a jövő nyári vizsgák idejéig tart, minden szombaton délután 2 órakor ül össze. Még van hely több tanuló számára, s a vezetők kéri a szülőket, hogy minél többen irassák be gyermekeiket a szombati iskolába.

Bayer Mihály

Az első magyar Iskolánk

CHICAGOI
Szent Imre
RÓM. KAT. MAGYAR HITKÖZSÉG
2445 North Washtenaw Ave.
Plébános: Rev. Kasztovszky Imre

Nagybőjti ájtatosság. Hívaink legkedvesebb nagybőjti ájtatosságát: a szent keresztúti ájtatosságot minden pénteken este pont 8 órai kezdettel, míg a nagybőjti szent beszédet a vasárnapi második szent mise alkalmával tartjuk meg.

Ajándékok. Buzgó hivatás a közelgő húsvéti szent ünnepek alkalmából már több értékes ajándékkal lepték meg szép templomunk nagy Urát. Egy magát megnevezni nem akaró kedves tagunk egy nagy értéket képviselő szent edények, egy nagy mise-mondó inget és két szép ministráns cipője inget, adományozott templomunknak. Mr. Gonczlik József és neje két értékes kézimunka oltárterítővel gazdagította templomunk felszerelését.

Mrs. Smolen a plébánosi lakás részére ajándékozott egy szép tollpárnát és két kézimunka buzatot. Mr. Halmó István és kedves neje a szent sir gyertyáinak beszerzésére 10 dollárt adott szeretettel. Mrs. Wagners egész március hónapban gyönyörű rózsákkal díszítette oltárainkat. Id. Fürj György és neje, Mrs. Tóth Katalin és fia, Miss Canbal Margit, Kozs József és neje, Iván József és családja, Rákos József, Rákos Sándor és családja, ifj. Fürj György és neje, Mrs. Riskó Zsigmondné, Minárovits József, Juliska a Szerafina, Svinyci-ki János és neje, Can István és családja, Kish Ferenc és neje három-három dollárt adományoztak a hitközségi terem részére készített fali melletti ülőpadokra. A szép padok és egy nagy igen izléses báré elkészítési munkálatait Mr. Major György műasztalos és fia, továbbá Mr. Rákos József végezték teljesen ingyen, Isten nagyobb dicsőségére.

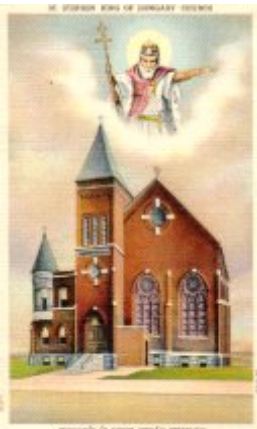
Az összes nagylelkű adakozók fogadják nemcsak ajándékaikért e helyen is a szent Imre hitközség leghálásabb köszönetét!

A templom építése 2004-ben

Ft. Wildinger Jakab 1938-ból és 2004-ben a a hívek kis csoportja a sírja körül

1939 Szeptember 24 a Szent István Templom szentelése

Korabeli fénykép a Templomról

A Szentelési mise 1939- ből

Ft.M agyar J · zsefm is@zk

Szentelési ebéd 1939

Csoportkép 1940 körül

Ft Magyar József

Rudnyánszky Sándor kőszítor Áh anburgi Mennyasszony c. darab szerep Rive-Little Solidarity egyesület

1954 Augusztus 22 A második Szentelés

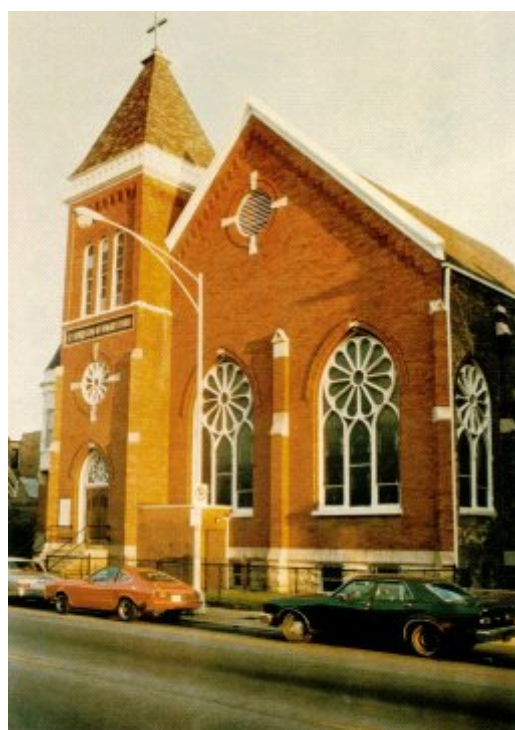
Samuel Strich Bíboros

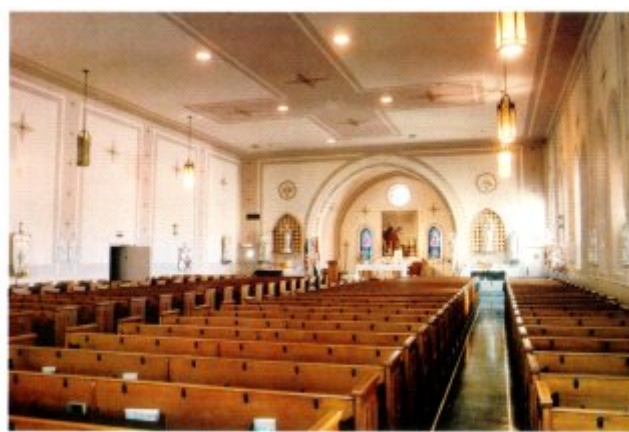
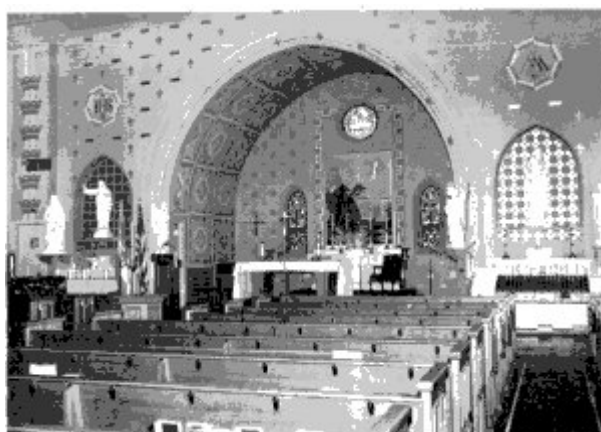
A templom belseje

**Ft. Mihalovics Zsigmond, pápai protonotárius, az Actio Catholica volt országos elnöke
Ft. Magyar József**

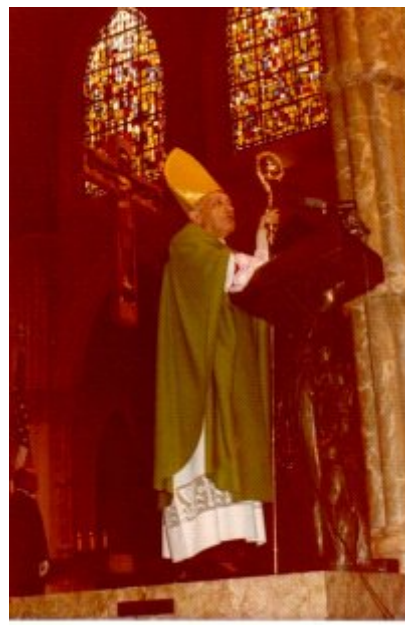
1974-1985

Szerepléseink

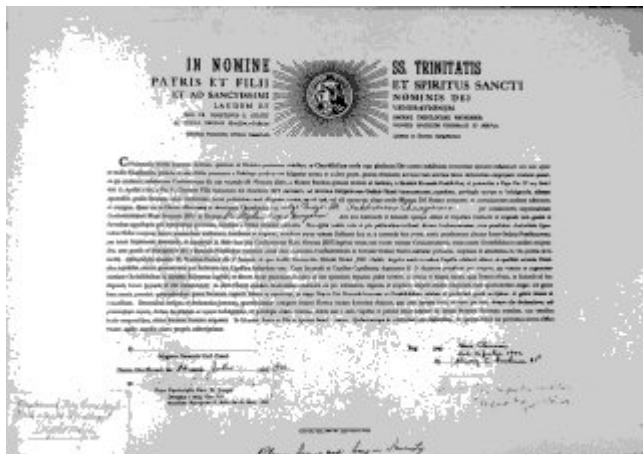
Mindszenty József Bíboros úr látogatása

A Polgármester és a Községi Tanácsok iránti a Püspök által keltett levelek

Oltáregylet zászló- Szentelési emlékHzászló - Szent Név Társulat zászlaja

Hrs°k en Ëk tšb lš ja Szent Név Társulat alapító okmánya

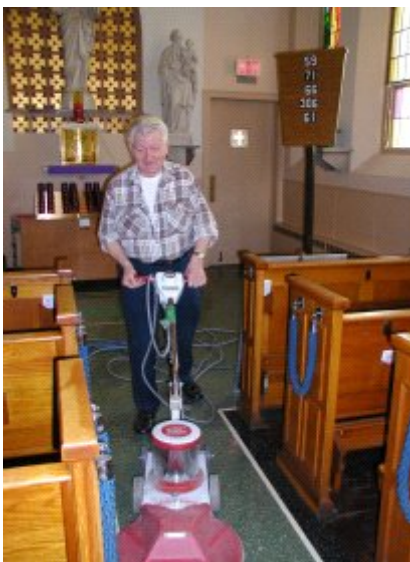

AzM H B K en Ëk tšb lš a hRök falán

A Szent család kép Boesze János családjának az ajándéka

Jelenetek az Ötletregylet és a Szent-Névtársulat életéből 2000

A Szent Sír díszítése Nagyhéten – Karácsonyi Betlehem

Tulipános láda

Ünnepi diszben

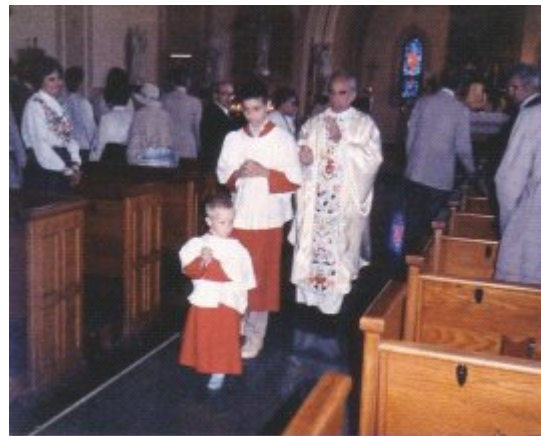
Boesze János alkotása:1956

Iowa-Algona-Kossuth County 2002- M sgr Horvát E m Rt seg 2 ti Fr M ichael J .Adam s 1975 J 4 n ius 8 ban

John Philip, Steve Galo, Tony Kovács alapító tagok 1974 -Mr.& Mrs Szabó Pál a lenti mozaik képek alkotói

Az 50 éves évforduló (1984) celebránsai Irányi László külföldi magyarok püspöke, John Vlazny püspök, Francis Kamp SVD, Benjamin Mackin O.Prem. Mihályi Gilbert O. Prem. Mihályi Gilbert O. Prem., Ifj. Katona Jenő és László ministránsokkal

Ft. Eördögh András SJ 1987

Rodríguez segédpüspökkel

Ft. Somos József

Taizé imaóra

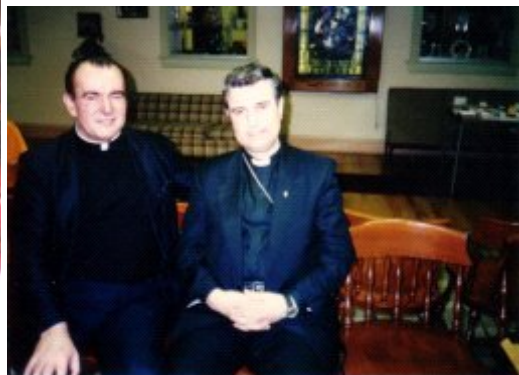
A magyar Iskola évkezdés

Évzáró kirándulás

Első kórosok 2000-2003

Ft. Jakubinyi György Gyulafehérvári érsek-Erdély püspöke
Bosák Nándor Debreceni püspök -1996
Bernardin Chicagói bíboros-1994

John Manz segédpüspök 2000 - Tényleg József katolikus és Trócsányi László református püspök a nagyvárad Partium egyetem kórusával

Skerl Alfonz, Michael Danek CM

Ft. Kozma Imre atya MMSZSZ

Francis George Chicago Bíborosa

Miklósházy Attila a külföldi magyarok püspöke

br. Wimpfen Both Klára

Az oltárkép

Torontoi Szt. Erzsébet plébánia színjátszói - A Chicagói Magyar Baptista Kórus a 2003 Október 23-i
en Elműsoron Szt. Miklós ajándékoz

Csoportunk Ft. Kiss Barnabás OFM ezüstmiséjén Detroitban-

Cseh Tam és Radányi Tamás -

Melis György

Ft. Somos József Fülöp-szigeteki hívekkel - Kocsis Zoltán zongorán - Dr. Torgyán József

Pozsgay Imre

Gitáros Szentmise

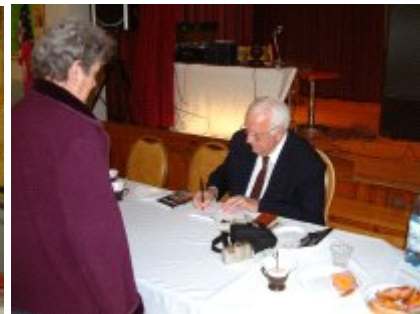

Cserkészek Betlehemesek 2003

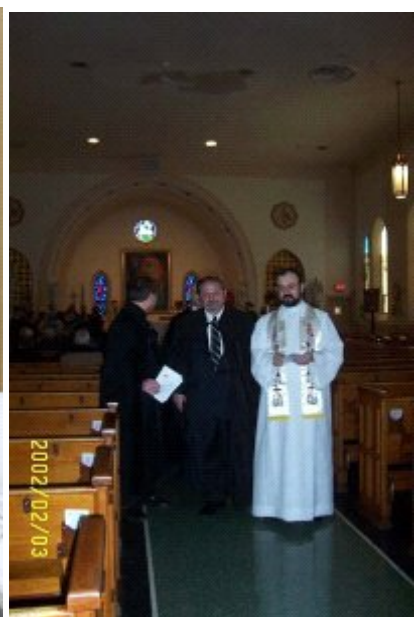

Érkezések és távozások

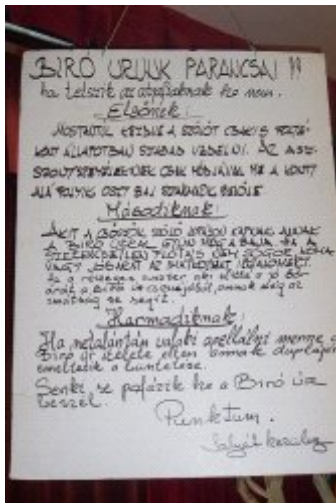
A Budapesti Quartet 2003-Szirtes György és Makkai Ádám -2004 - Hamath István ajánlja Chicagói Krónikás c.könyvöt

Templomunk ajándéka Szt. István tiszteletére - Ökumenikus imánap - Várfay István 90. születésnapján

Piknik 2004

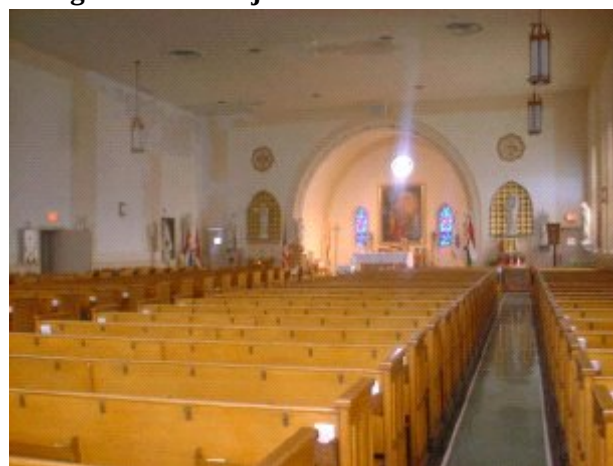
Szüreti bál figyelmeztetése

Ft. Vas László és Szabó Tivadar lemezlovasok

A virágoskert aszfaltjának felszedése

Ft. Eördögh András SJ és Ft. Vas László az új kiskertnél 2004

Festés ért 2001

Erdőter B borosár Is togatšakor 2004

A M. Ignác terem festése a tagokkal A rózsablak javításán

2003-Monsig. Fodor József nagyváradai püspöki helynök Márc. 15. ünnepén Mócsi Ferenc 2004
Sínnyel szil. az MHBK csoportvezető Okt. 23. emléknapon

2001

2004

Templom a rózsablakkal

2004 Július 11. Szent Péter és Pál apostolok ünnepje - Erdő Péter bíboros Magyarországi prímás

Erdő Péter bíboros SJ, Erdő Péter bíboros, John Manzoni, Kiss-Rigó László segédpüspökök, Skerl Alfonz és Michael Danek esperes

**Kiss-Rigó László segédpüspök keresztel-A pásztorbotot Vitalis Melinda tartja mellette Lassú Boldizsár
Kisorsoljuk a bíboros úr által személyesen dedikált könyvet**

SPONSORS OF ST. STEPHEN KING OF HUNGARY CHURCH'S MEMORIAL BOOK

Golden Benefactor:

Mr. & Mrs. Kolonits György

Silver Benefactor:

Mr. & Mrs. Koós László

Benefactor:

Rudy & Rosemary Bajzek

Mr. & Mrs. Gödölley Mihály

Dr. Gratzner Melitta

Kocsis Rozália

Mr. Várfay István

Zsolnay Edit

Hungarian (Magyar) Club of Chicago

Mr. & Mrs. Varga Pál

Ft. Vas László

Patron:

Mrs. Körmöczy Piroska

Balog Sándor és Családja

Mr. & Mrs. Kiss Árpád

Maria H. Von Pongrácz

Nikolaus & Edith Imredy

Ferenczi Sándor

Mr. & Mrs. Jurasits János

Mr. & Mrs. Henning Ottó

Mr. & Mrs. Ludvig Stefanec

Mr. & Mrs. Rudy Stefanec

Mr. Boesze János

Mr. & Mrs. Mózsi Ferenc

Paprikásh Restaurant

Bőrsze Tamás

Otto Wimpffen

Evelyn Wimpffen

Mr. & Mrs. Orbán Géza

Paraschiva Szaniszló

Mr. & Mrs. Éles Béla

Mr.&Mrs. Gustav Tomaj

Dr. Terdik Sándor

Sponsor:

Theresa Baumann

George O. Sinka

Mrs. Czike Eszter

Mrs. Rigács Rózsika

Mr.&Mrs.Krémer Sándor

Mr. Laci Árpád

Mr.&Mrs.Javorik Tamás

Donor:

Mr.&Mrs. Marócsik József

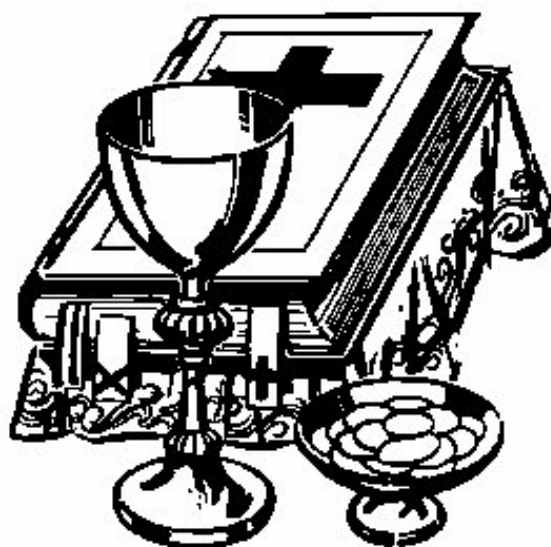
Mrs. Pomozi Kató

HÁLÁS EMLÉKEZÉSSSEL
A CHICAGOI
SZENT ISTVÁN KIRÁLY TEMPLOM
egykori lelkipásztoraira

† KASZTOVSZKY IMRE	1934-1937
† MSGR. HORVÁTH ERNŐ	1937
† DR. WILDINGER JAKAB	1937-1938
† DR. MAGYAR JÓZSEF	1938-1974
MICHAEL J. ADAMS	1974
DR. MIHÁLYI GILBERT	1974-1986
MSGR. KENNETH VELO	1986-1987
EÖRDÖGH ANDRÁS S.J.	1987-1991
SOMOS JÓZSEF	1991-1999
MICHAEL DANEK, CR	1999-2003
MOST REV. JOHN MANZ	2003

VAS LÁSZLÓ

Holy Trinity Hungarian Church

Testvéri üdvözlét az East Chicagói Szentháromság templom

Egyháztanácsa, hívei és plébánosa

Ft. SkerlA lfonz RszRl

AD MULTOS ANNOS!

*Szent István Király Katolikus Templom
St. Stephen King of Hungary Church*

2015 W. Augusta Blvd. Chicago, IL 60622
Phone: (773) 486 - 1896 Fax: (773) 486-1902

E-mail: st.stephen@freemail.hu
<http://stephenchurch.org>

A Szent Erzsébet Oltáregylet

és a

Szent Név Társulat

**Szeretettel köszöntik a
Szent István Király Templom minden tagját
és minden más jóakarátú embert.**

Koós László
Szent Név Társulat elnöke

Katona Marika
Szt. Erzsébet Oltáregylet elnöke

2315 W. Augusta Blvd., Chicago, IL 60622
Phone (773) 235-3575 Fax (773) 235-3810

Rev. Richard Milek, Pastor
Deacon Francisco Serna
Thaddeus Trychta, Chair/Parish Council
Betty Lowisz, Secretary
Dolores Pawlik, Minister of Care
Zbigniew Blicharz & Jolanta Wasko,
Organists
Stella Blicharz, Religious Education
Alice Swiergul, Religious Ed. &
Bulletin Editor

ST. HELEN SCHOOL
2347 W. Augusta Blvd.
Phone (773) 486-1055
www.sthelenchicago.org
Mrs. Marianne Johnson, Principal
Sr. Joanne Ginter SLW, Secretary

Bingo Hall 2347 W. Augusta Blvd.

Schedule of Services
Plan Poslugi Duszpasterskiej

Masses:

Sunday anticipated Mass:
Saturdays at 5:00 PM (English)
Sundays: 7:30 AM (Polish)
9:00 AM (English)
10:30 AM (Polish)

Weekdays:

7:00 AM (Polish), 8:00 AM (English)
Saturdays: 8:00 AM (Polish)
Confessions: Saturday 4:00 – 4:45 PM

Msze Swiete:

Sobota:
Msza Sw. zastepujaca niedzielną Msze Swiata
5:00 PM (angielska)
Niedziela: 7:30 rano (polska)
9:00 rano (angielska)
10:30 rano (polska)

W dni tygodnia (od poniedzialku do piatku)
7:00 rano (polska) 8:00 rano (angielska)
Sobota: 8:00 rano (polska)
Spowiedz: Sobota 4:00 – 4:45 PM

Congratulations and best wishes
from our Parish Family

A 100 ÉVES JUBILEUMRA
ÉS
A 70 ÉVES FÖNNÁLÁSRA ÜDVÖZLETTEL ÉS
JÓKIVÁNSÁGOKKAL.

A SZENT ISTVÁN TEMPLOM NEMCSAK MAGYAR
KATOLIKUS EGYHÁZ, HANEM SZOCIÁLIS ÉS
KULTURÁLIS MAGYAR KÖZPONT IS.

KOLONITS GYURI ÉS OLGA

Reményik Sándor

Az Ige

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhitattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma a néktek végső menedéketek,
A nyelv ma tündérvár és katakombá,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

E drága nyelvet porrá ne törjétek,
Ne nyúljon hozzá avatatlanul
Senki: ne szaggassátok szirmaikat
A rózsafának, mely hóban virul.
Úgy beszéljen ki-ki magyarul,
Mintha imádkozna,
Mintha aranyat, tömjént, myrrhát hozna!

És aki kőből, az legyen király,
És pap és próféta és soha más.
Nem illik daróc fűpap a talárhoz,
S királyi nyelvhez koldus-dadogás.

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza: *Élet* borát issza,
E rére néz csak néhanéha vissza -
S a kelyhet többé nem engedi el!

***HÁLATELT SZÍVVEL EMLÉKEZÜNK AZ ELSŐ MAGYAR
TEMLŐM ÉS A SZENT ISTVÁN KIRÁLY TEMLŐM ALAPÍTÓIRA.***

***KATONA JENŐ ÉS MARILKA
ÉS J. KATONA JENŐ ÉS BETSY
KATONA LÁSZLÓ***

The closest you can get to Hungary
without leaving town.

Paprikásh

Hungarian Restaurant * Chicago

Hours

Tuesday – Thursday 4:00 p.m. – Midnight

Friday – Sunday 11:00 a.m. – Midnight

Closed Monday

5210 W. Diversey Ave.

(at Laramie)

Chicago, IL 60639

Phone: (773)736-4949

Fax: (773)736-4982

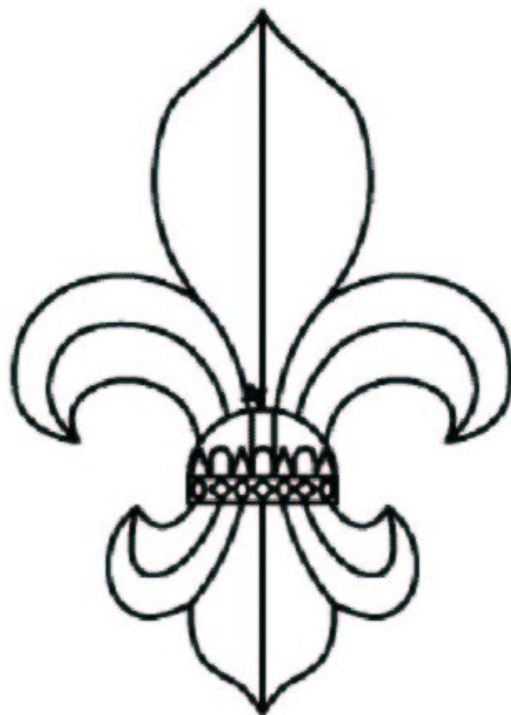
E-mail: Contact@PaprikashRestaurant.com

Visit us on the web to view our menu and more

www.PaprikashRestaurant.com

Hunyadi Mátyás Cserkész Csapat

**Szeretettel gratulálunk a Szent István Templomnak
az évfordulok alkalmából!**

A Hunyadi Mátyás Cserkész Csapat immár 40 éve
őrzi, ápolja és adja tovább gyermekeinknek
a magyar kultúrát.

A csapatunk már több mint 10 éve
a Szent István templomban gyülekezik.

További jó munkát kívánunk!

Szeretettel várunk mindenkit november 6-án a Cserkészbálba!

www.chicagohungarians.com/hmcscs

A chicagói Szent István Király Plébániának baráti szeretettel és tiszteletteljes nagyrabecsüléssel gratulálunk fennállása 70. évfordulóján, az Úristen további segítségét és áldását kérve.

A Kanadai és Amerikai Magyarorság szerkesztője!

Lapunk, a Torontóban megjelenő Kanadai és Amerikai Magyarorság, amely 1990 novemberétől folytatja az 1905-ben alapított helyi magyar újság, a Chicago és Környéke kultúrmunkáját. A szerkesztők Vörösvári István és Gaál Csaba, valamint a chicagói munkatársak Fekete István és Harmath István nevében elismeréssel adózunk a magyar Plébánia hetven éve folytatott keresztény és magyar munkásságért. Kívánjuk, hogy még hosszú éveken keresztül szolgálják a chicagói katolikus magyarságot.

A nyugati világ legnagyobb magyar nyelvű hetilapja

Olvassa ön is a legjobbat!

Fizessen a Kanadai és Amerikai Magyarorságra, a Chicagóban 1905-ben alapított Chicago és Környéke jogutódjára!

Érdekes cikkeinket Nyugaton és az északban is jeles magyar zsurnalisták írnak.

Hirdetéseinket a világ minden részében olvassák.

Elfizet az USA-ban egy évre US\$ 60.00, ½ évre: US\$35.00

**Kanadai és Amerikai Magyarorság 74 Advance Road, Toronto, Ont, M8Z 2T7
Canada**

Tel: (416) 233-3131 Fax: (416) 233-5984

e-mail: magyarsag@wellerpublishing.com

Chicagói megbízott: Harmath István 716 Brummel St. Evanston, IL, 60202

Tel/Fax: (847) 864-8626 e-mail: stemath@msn.com

H. A. H. R. D.

HUNGARIAN AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN DÉLVIDÉK
AMERIKAI MAGYAROK A DÉLVIDÉKIEK EMBERI JOGAIÉRT

ABBÓL AZ ALKALOMBÓL ,

**hogy Chicagó magyarsága az első magyar Katolikus
templomra emlékezik,
amikor arra gondolunk, hogy elődeink 70 évvel ezelőtt
alakították meg a Szent István Király magyar templom
közösségét
és amikor Templomunk felszentelésének 65-ig évét ünnepeljük,**

a Chicagói Délvidéki csoport,

őszinte szeretettel köszönti a Szent István Király Magyar Templom tagjait,
vezető testületeit és pásztorát, Vas László atyát.

A Mindeható adjon erőt és bölcsességet mindannyiunknak azért, hogy megtarthassuk
közösségünk egységét annak érdekében, hogy Magyar közösségünk fellegvára még
sokáig a miénk maradjon.

Tisztelettel,

Bicók Pál, Csorba László, Czabafi Csaba, Gödölley Irén, Gödölley Juszta, Kőrmöczy
Frigyes, Krémer Sándor, Megyeri József igazgatók és a Tagság.

A H.A.H.R.D., több mint 12 éve alakult meg, abban az időben, amikor Jugoszlávia szét
esett és amikor a Szerb nacionalisták megtámadtak mindenkit aki nem fogadta el
elveiket. Az őslakó magyarságot nyíltan üldözni keztek a Vajdaságban. Akkor, a
történelmi VMDK felhívására, az itt élő délvidékiek egy csoportja hitet vallott a
szülőföldnek. Azóta tesszük azt amit a lelkiismeret megkövetel tőlünk: vállaljuk nemzeti
hovatartozásunkkal járó kötelességeinket és hirdessük jogunkat ősünk hagyatékára.

**A MAGYAR HARCOSOK BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGE
CHICAGO IFJÚCSOPORTJA
ÜDVÖZLI A SZT. ISTVÁN KIRÁLY KATOLIKUS
MAGYAR EGYHÁZKÖZSÉG VEZETŐJE ÉS HÁVEIT
A TEMPLOM ALAPÍTÁSÁNAK 70. ÉVI JUBILEUMÁN.**

EMLÉKEZZÜNK!!!

MHBK. Ifjúsóport, Chicago

Congratulations
to
St. Stephen
King of Hungary Church
and
Our Lady of Hungary
Church

from
QwickGuide™
publications

Omegacom, Inc.

Csaba Zongor
President

We salute

St. Stephen
King of Hungary Church
and
Our Lady of Hungary
Church

on this
commemoration day

The
Polish Hungarian World Federation & Affiliates

A SPECIAL TRIBUTE TO OUR FORMER PASTORS AND
ADMINISTRATORS:

Father Imre Kasztovszky
Msgr. Ernest Horvath, Adm.
Father Jakab Wildinger
Father Joseph Magyar, D.D., M.A.
Father Michael Adams, Adm,
Father Gilbert Mihalyi, O. Praem.
Msgr. Kenneth Velo, Adm.
Father Andras Eordogh, S.J.
Father Joseph Somos
Father Michael Danek, C.R., Adm.
Most Rev. John Manz, Adm.

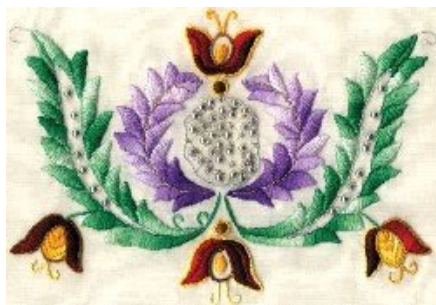
AND TO THE DIVINE WORD MISSIONARIES FROM
TECHNIY. ILLINOIS AS WELL AS THE REDEMPTORIST
FATHERS FROM ST. MICHAEL'S CHURCH IN OLD TOWN.
WHO SUPPLIED OUR PARISH WITH PRIESTS ON WEEK-
ENDS OVER THE YEARS TO FULFILL OUR SPIRITUAL
NEEDS...,

IT WAS A PLEASURE AND A PRIVILEGE TO WORK WITH
AND/OR FOR THEM.

ADELE BUTKOVICH, Ret. Parish Secretary

*Szent István Templomunk
hosszú évekig nyújtott lelki menedéket
Chicago katolikus magyarjainak, s most
fennállásának 70 éves évfordulóját
ünnepelve kívánjuk, hogy továbbra is újabb
magyar generációk imádkozhassanak itt és
mondhassák templomunkat "otthonuknak".*

Mr. & Mrs. Babochay András

***Az Erdély Ma internetportál olvasói nevében fogadják
jókívánságainkat templomuk, a Szent István templom 70
éves születésnapja alkalmából.***

***Erdély friss híreit itt olvashatja: www.erdely.ma
Szóljon hozzá a Fórumban!***

Kovács Csaba, főszerkesztő

**SZERETETT FÉRJEM
ID. KOCSIS ISTVÁN EMLÉKÉRE**

KOCSIS ROZÁLIA

DEMETER ISTVÁN EMLÉKÉRE

**DEMETER EDIT
DEMETER EDIT ÉS FÉRJE MÓZES
DEMETER KLÁRI**

ISLAND LAKE ANIMAL CLINIC

**TERDIK SÁNDOR ÁLLATORVOS
BALOG PIROSKA TECHNIKUS**

**414 E. HWY 176
ISLAND LAKE, IL 60042
PHONE: 847-526-5363**

BOGDÁN ERZSÉBET

EMLÉKÉRE

DR. GRATZER MELITTA

Full Service Residential Listing Commission Rate 4.5%

16 Years of Real Estate Sales Experience

Cares About the Community

President, Portage Park Chamber of Commerce
Director, Our Lady of the Resurrection Medical Center
Director, Realtor Association of Northwest Chicagoland
Wright College Advisory Board

Whether Buying or Selling, you can be assured of the utmost in personal and professional Realtor service

For more information call:
Tivadar (Ted) Szabo
Broker-Owner

SZABO REALTY INC.
"SMALL TOWN SERVICE IN THE BIG CITY"
5750 W. Irving Park Road
Chicago, IL 60634
(773) 282-0070
www.szabohomes.com

FERENC J. MÓZSI

SEBOK TRAVEL SERVICE, INC.
FROM ANYWHERE TO EVERYWHERE

7411 N. Clark Street
Chicago, IL 60626

Phone: (773) 338-5447
1-800-788-4718
Fax: (773) 338-5529

E-mail: framo@interaccess.com

**A SEBÍK IRODA KÉSZÍTİ
A SZENT ISTVÁN TEMPLOMOT ÉS KÖZÖSSÉGÉT**

**SZERETETTEL EMLÉKEZÜNK TEMPLOMUNK
FENNÁLÁSÁNAK ÉVFORDULÓJÁRÓL**

VITALIS SÁNDOR, MÓNIKA

SZABÓ PÁL, ZITA

CINDY, KRISTINA

ISZTI ALAJOSNÉ

SZABÓ IMRÉNÉ

LÁSZLÓ GIZELLA

FÉRJEM, KOVÁCS ANTAL EMLÉKÉRE,

AKI A SZENT IMRE TEMPLOM

EGYIK ALAPÍTÓ TAGJA VOLT

ÉS VELEM EGYÜTT

- AKI 62 ÉVE TARTOZOM A TEMPLOMHOZ-

H ű SĖGESEN TĆMOGATTA A SZENT ISTVĆN

KIRÁLY TEMPLOMOT

**SZERETETTEL EMLÉKEZÜNK
TEMPLOMUNK HETVENEDIK
ÉVFORDULÓJÁRA**

**MURÁNYI LAJOS ÉS
CSALÁDJA**

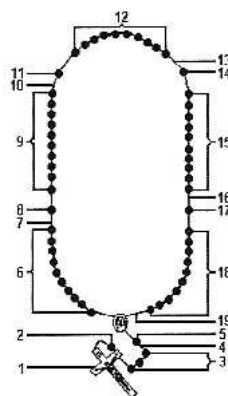
**FRANK SOMENEK
ÉS
SCOTT SOMENEK EMLÉKÉRE**

SOMENEK CSALÁD

**HÁLÁSAK VAGYUNK A
JÓISTENNEK TEMPLOMUNK
KÖZÖSSÉGÉÉRT,
MERT ITT MÁSODIK
OTTHONRA TALÁLTUNK.**

**MOCSÁN JÁNOS ÉS FELESÉGE
ILIKE**

A rózsafüzér imádkozása

1. Keresztetés és az apostoli hitvallás
2. Miatyánk
3. Három Üdvözlégy (Jézus Neve után mondjuk:
- Aki hitünket növelje,
- Aki reményünket erősítse,
- Aki szeretetünket fókuszáltassa.)
4. Dicsőség az Atyának
5. Miatyánk
6. Tíz Üdvözlégy*
7. Dicsőség az Atyának
8. Miatyánk
9. Tíz Üdvözlégy*
10. Dicsőség az Atyának
11. Miatyánk
12. Tíz Üdvözlégy*
13. Dicsőség az Atyának
14. Miatyánk
15. Tíz Üdvözlégy*
16. Dicsőség az Atyának
17. Miatyánk
18. Tíz Üdvözlégy*
19. Dicsőség az Atyának
Befejezésül: Üdvözlégy, Királyné

HIMNUSZ - HUNGARIAN NATIONAL ANTHEM

1

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts felje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá vigasztendőt,
Megbízhatod semmi nem
A múltat s jövőt!

2

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tökaj szőrvesszein
Nektárt csepegtettél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sáncára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

3

Ír seinket felhozd
Kárpát szent bérceire,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Csepősd hűsmelegzetjait
Felvirágozának.

4

Hajd, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsújtád villámidat
Dörgő fellegedben,
Most rabló mongol nyilat
Zúgattad felettünk,
Majd török rablót
Vállainkra vettünk.

5

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Gyűzedelmüknek!
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám kebledre,
S lettél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre!

6

Bújt az üldözött s felé
Kard nyúl barlangjában,
Szerte nézett s nem lelé
Honját a hazában,
Bércre hág és völgybe száll,
Bús kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger fölötte.

7

Vészes állott, most kőhárom,
Kedv és öröm röpkedtek,
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virúl
A holtnak véréből,
Kínzó rabság könnye hull
Csepegni hűs szemből!

8

Szánd meg Isten a magyart
Kit vészek hányának,
Nyújts felje védő kart
Tengerén kínjának.
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá vigasztendőt,
Megbízhatod semmi nem
A múltat s jövőt!

Az Egyháztanács és a Pénzügyi Bizottság Erdőpéter Borosérral.

**Balról jobbra, Szabó Péter, Katona Mária titkár az Öltözet elnöke,
Koós László a Szent Név Társulat elnöke, Ft. Vas László,
Babochay András az Egyháztanács elnöke, érsegi inceszja Erdőpéter Borosprímás,
Szabó Tivadar a Pénzügyi Bizottság elnöke,
br. Pongrácz Mária Csíke, Katona Jenő, Vitis Sándor, Neubauer József**

